Grænlands saga.

1688.

GRONLANDIA

Edur

GRÆNLANDS SAGA

Vr Islendskum Sagna Bookum og Añalum samanteken og a Latinskt maal Skrifud

Af þeim Heidurliga z Halærda Manni / Syra

ARNGRIME JONSSYNE

Fordum Officiali Hola Stiftis og Soknarpreste ad Melstad

Eñ a Norrænu utløgd af

EINARE EIOLFSSYNE.

Þryckt i Skalhollte / Af Hendrick Kruse Anno 1688.

EIREKUR
hinn Raude/
Fyrste Landnams madr
Grænlands.
Hoß bygd
a Grænlande.
ANNO
9.8 6.

Kongl. Majest. Assessori i Commercii Collegio/ oc Velbetruudum Landsfougeta yfer Islande/

Edla Viisum og haæcktudum Herra CHRISTOFFER HEIDEMANN.

Mijnum Nagunstugum Patrono. Nad ok Friþur af Gude fyrer IESUM CHRISTUM.

AD ecki alleinasta lystilegt (Herra Assessor) helldur ok eirniñ Nytsamlegt se at vita hvad fram hefur farit i gamalli Tid vorra Forfedra/ votta ei ad eins frodra Manna dæmi/ sem af storre kostgiæfni hafa allañ hug a lagt at uppteikna fyrre maña Framferder/ sem bæþi fyrer þra miñe ok so þeim samtiþa lifat hafa i Heiminom/ helldur oc eirnin ma hvor godur madur sem lyst hefur til nockurs Mañdoms þeñañ vott fiña i sialfs sins Samvitsko. Ok sva sem þessi Jon hefur i ollum attum Veralldar iñar fræg verit/ so hefr þad oc til geingit her i Norþurhalfuñi/ oc jafn vel vid þessar ydsto Islands bygþer/ hvad sea ma af þeirra maña furþo forum MSS. er her a landi verit hafa/ i hvorium þeir hafa frægra maña framferder af gamalli tid vandlega uppteiknat/ Medal hvorra þesser fiñast hellst talder. Isleifur Biskup/ Snorre Sturluson Logsogomaþur/ Sturla Þordars. Logsogomaþur/ Are prestur hiñ Froþi/ Stirmir Froþi/ Sæmundur prestur Froþi/ Haukur Logsogomaþur Guñlogur Munkur/ Beorn Einarss. oc marger aþrer. Eirnin a þeim seirni timum/ Heiþurlegur Vellærdur Keñimañ Sr. Arngrimur Jonsson Officialis Hola Domkyrkio/ sem þeirra skrif hefur til eñ meiri

ſkirſlo uptekit/ ſumt utlagt/ eñ ſumt til añara landa oc Þioþa bært / oc hid nytſamlegaſta a Latino ſkriþat oc utanlands Þryckia latit/ ſ̄ er þyrſt Comment: Islandiæ, Crymogæa oc ſpecimen Islandiæ. Hvor oll hans nytſamleg Opera eñ nu vor a medal vida til ero.

Þad þiorda Opuſculum þyrn. Sr. Arngrims er hañ nu um þeſſe hattar eþni ſkriþat heþur/er ſu Bok/ er hñ kallar Gronlandiam/a Latino ſkriþud/ hvor eñ nu er ecki a Þryck utgeingiñ ſva meñ viti. Aþ hvor ni Opuſculo eitt M S. (þo med oſkyru Letri) heſur her i Skalholti nu þyrer hendi verit a þeſſum vetri/a hvorium Edla Vel-Eruverdugr oc Halærdur Herra/ M. ÞORDVR ÞORLAKSSON Suþerint: Schalh: St: heþur med ſtorre Koſtgiæþni eitt hid elſta oc helſta Iſlands Antiqvitet LANDNAMO med fleiro nytſamlegu þryckta latit.

Ok epter þvi hans Vel-Eruverdugheit heþur ſ d bædi gagnlegt oc hentilegt at med LANDnamo þeirri Iſlendſko þilgdi oc ſo þyr N. Gronlandia er ſkyrer um Grænlands þund/ Landnam þar oc Framþerder/ þa heþ ec epter hans Vel-Eruverdugh. þorlagi oc tilmæli epter minum litlum ſkilningi opt N. Gronl. a Iſlendſku utlagt/epter þvi ſem ek heþi næſt komiſt meiningunñi/ epter þyr N. oſkyru M S. Hvor min utlegging er oc aþ Lærdum moñum her i Skalhollti vid þa Latinſku ſamanleſin.

Nu þykeſt ec þeſs Hoþdingia vidþurþa/under hvors ſkioli þeſſe min utlegging mætte under almeñar Sioner koma. Þa epter þvi at ſtorgunſtugr Patron Hr. Aſſeſsor Heidemañ / heþur adur myn lytil verk aþ ſino ſtoru Humanitete ecki þorſmad/ oc þar med bevyſat ſyna ſtora gunſt oc Favorem til myn/ þa dyrþeſt ec eñ nu þetta mitt litit verk hans ſtora Humaniteti at þrambioþa oc Dedicera. Oſkandi at hans Humanitet villdi þeſſa myna diorfung vel virþa/oc þeſſa myna litla þionuſtu ecki ovirda/mig oc eirnin (hiñ minſta) medal þeirra ſelia/ſm̄ Hra. Aſſeſsori & hñs Edla Familia einþalldlega godsuña. Oſkandi hanom her med til ævarandi Lucku oc Farſælldar.

Skalhollti 9. Martij.
Anno 1688.

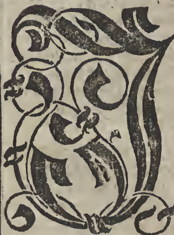
H. Aſſeſſors
Reidubuen Þienare altyd.
Einar Eiolþs ſon.

Grænlandz Saga

I. Capitule.

Um Grænlands stærd og Affstødu.

Grænlands Bok þess are ritast ecki utlendra maña ꝼra sagner/ ꝼra er sva um Grænland sm oñor Norþurlønd oc Eyar skrifat hafa/oc mergum er Alkuñugt/sem ero þesser/ Saxo Grammaticus, Munsterus, Crantius Mercatoris Mappæ, Frisius, Reinholdus, Zieglerus, Neander, Myritius ok adrer ꝼleiri: Helldur er her i stuttu male tint/ ꝥ ȝ aꝼ vorom Landsmoñom ꝼinst at ꝼroder meñ haꝼi i voro mali um Grænland skriꝼat/oc oss epter skilit/sva aꝼ alkuñum utlendra maña ꝼrasegnum verdi þetta hvorki oꝼlangt nie leidindt: Ecki helldr at þad niþurꝼalli/ sem um þetta eꝼni kañ at ꝼiñast nytilegt (þo ꝼatt sie) i vorom Frædibokum.

Hvorier um Nordurlønd z Eyar skriꝼ at haꝼi.

Aꝼ hvorium røkum þetta skriꝼ se.

Þetta land heꝼur kallat verit Grænland/ eitt stort oc mikit Land er liggur i Norþur oc Suþur/ rett i vestur undan Snæꝼells Jokli á Islandi nær ꝼiogra dægra sigling/ epter þvi sem vorra ꝼyrri

Grænlād hvar liggi.

þarmaña Bækur skira. Eñ aþ Situ Cosmographico (Landsstoduñi) hoþū ver ecki neitt þullkomit at seigia/nema hvad Johañis Myritij sogn er/ sem syna Bok ritaþi Año 1587.(hvorri ver ecki i ollu motmælom) Hñ seiger at Grænland se eitt Land/sem liggi under Nordpolo/ hvad oc eitrniñ þinst at i sogo Hakonar Kongs i Noregi/ haþi hm̄ verit til þrægdar talit Anno 1261. at hañ haþi upborit Skatta oc Kongs tekiur aþ Grænlandi/oc at hñz Vald ok Riki næþi alt under Polum/ edr heimskautit/ hvar þ þetta land heþur aþ lærdum mōñum kallat verit Terra subpolaris. Hvad þo sañlega skiliast hlytur um Nordurlut ok ubygþir a nefndu Grænlādi/hvers þurduleg stærd er/þra Biarmalāds ok Russlands Takmerkum/alt til ens Nia Heims/sva sem med nockre bugt edur Odda/haþanti þ mykla Jsa haþ ok Eyar ser ad teingdar. Hefur oc þetta Land marga Natturuñar serlega hætti/a Himni/Sio oc Jordu i ymsum adgreindum stodū/ med haþom Fiollom oc siþeldum Jsum.

Grænland under Nord polo.

Stærd Grænlands.

Morþurlutur aþ Grænlandi er at ætlan vorri aldeilis ubygþr oc ubyggiandi/hvaþañ ætlast at komi sa mikli Haþ Js/sem at Jslandi plagar at drijfast Arlega/ hvor añars sva þiett umgyrder firrnemnda Grænlands sido at Hieronymus Tauroconensis synist i Getomalom ha þa/hvort þad se heldur Js/ edur þrosiñ Jord Jsum hulinn/ hvor geta ecki nær til vor/sem alkuñugt er um þessa Jsa ꝛ Jsabrot. Eñ sva ero stor atkvædi at Jsom þessom/at þra þyckt heþur reyñst yþer ganga 30 alna hæd. Eñ sa lutur Grænlands sm̄ veit til Norþurs/er at ætlan flestra forn maña uþær yþerþerþar/oc als ubyggiandi/ sokum Himins/ Jardar oc Sioar uhentugleika/ hvar aþ þr haþa þad kallat Grænlands Ubygþer.

Haþ Js hvadañ ætlast at komi.

Stærd um Haþ Js.

Þyckt HaþJssins.

Grænlands ubygþer.

Eñ þo Nordsker Meñ haþi sva her um ætlat/þa haþa þo

sialfer Grænlands Buar her i moti mælt/ af þeim skilrik-ium/at medal añara Luta/sem af Sionom hafi af þri lands deild upborit/hafi fundist nockur þau Tre/er mañaverk hafi a verit. Eirniñ at i Þra Afrettom/edur hagbeitar Lond um hafi framkvamit ukuñer Nafrar ok Sauder a Eyrom edr Nornom merkter/hvorio til sañenda ek hefi lesit/at þesshatt ar Saudahøfud hafi verit or Grænlandi færd til Noregs/ oc þar i Kyrkio eþr ødru Almeñu husi upheingd bæþi i Nid arOsi oc i Biorgvin/hvar af Grænlending^a heldo/at a þvi mikla Norþurlandi mundi Bygd vera a þeim tima/ ella at minsta kosti i Eyom nockrom þar afostū/ edur underligglandi eirni edr fleirū/af hvoris Eyom /edur half Eyom/ þr koll-uþu eina Furustrander/af þm̄ Furuvid s̄ þar skildi frakoma.

Nockur røk til þess at a Grænlandi hafi bygt verit fyrr.

Sauda høf-ud af Grænlandi flutt til Noregs.

Furustrand-er.

EN hvorniñ sem þessu er varit/þa ero þesoar Ubygd er at søñu bæþi vijdar oc miklar/yfer hvoriar gamler meñ heldo i þa daga/at ei yrdi komist a 21 deigi. Hvor iar þr oc adgreindu af þremur stor Joklum/einum Nordur leingst okendrar stærdar. Odrum þar næst/under hvo-rn at ferdast mætti a 14 døgum. Þridea næstum bygdiñi/un der hvorn at vera skildi 7. dægra sigling / oc at þar heiti fiallid Hvitserkur/ hvort Gemma Frisius seiger at se a midli Grænlands oc Islands/oc at efst upa þvi fialli hafi Vijkingar tveir bygt quadratum nauticum, hvad ecki finst i vorum Sogum/sem liost greina/ at þetta fiall Hvitserkur se a Grænlandi/ oc er gamalt mal maña/at a midri leid mid li Islands oc Grænlands meigi i señ sea Hvitserk a Græn-landi/oc Snæfells Jokul a Islandi i heidskiro veþri. Ok skilst mer sva/ at Hvitserkur hafi verit þad sydsta takmark Grænlands ubygþa.

Þrir stor Jøklar a Grænlandi.

Grænland ver-it i þria lutt.

Hvitserkur a Grænlandi.

At Hvitserk-ur adgreini Grænlands ubygþer fra bygdeñi.

MJoLufur Grænlands fra Hvitserk til utsuþurs/ var helst Byggilegur kallaþur i þañ tima/ hvar heldr þottr

Himininn mildari/ Jordinn Frioþsamari oc Siorinn stilltari.

Ginunga gap

A Ð sunnan verdo er Grænland aþdeilt med þrongo sundi sem pornmenn kølloþo Ginunga gap/um hvort at þessi Nordursior innfellur or þvi mikla hafi. Ætla þo at þaþn se mikit land til bygdarinnar a Grænlandi/ sem ecki var bygdum skipat/oc seigea sva þroder menn / at þad haþi verit kallat Skrælingia land/ aþ þvi villu þolki er þar var þa þyrer/er Skrælingiar var kallat / edur Smælingiar aþ þra litlum vexti ok vesællegum/ um hvoria sijþar talat.

Skrælingiar land.

Skrælingiar

Sumer haþa ok eina serdeilis Ey kallat Skrælingia land.

Suþurlutur Grænlands gödrum betri.

A Ð suþurluti Grænlands haþi verit morgom giædom betri/ enn hvor annar þess lands Lutur/ er vel lijklegt/ hvad Sioþara monnum er miklo kunnara enn oss. Hvor athugi bædi þyrr og sijþar heþur verit. Einkom styrker þetta D: Franciscus Lopes in sua Indiarum sententia, þar hann sva seiger:

Franciscus Lopes.

NOrþurlutinn aþ Indialandi/ sem liggur gegnt Islandi oc Grænlandi / er at lemgd 200. Milur til SnæElþar (Fluvium nivosum) hvor vegarleingd enn er þo ecki alkunnug Einninn ero Snæþioll under 40. Gradu til Norþurs / oc þ er sa ysste Partur þessara Landa/sem med mæling er merkt ur/þo landid gange so langt til Norþurs at standist a vid þann sijdsta lut Grænlands / eþur Terram Laboratoris.

Enn Hieronymus Tarnoviensis seiger i sinni Cosmographia at þad sem leingst geingur til Norþurs af Hispania Nova sie under 60. Gradu/oc liggi nær iaþnsiþis vid Grænland & Island. Einninn sie nordast a þessu landi (Hispania Nova) Terra Laboratoris sive Agricolæ , hvar at seu bædi Fioll & Skogar/Villudyr oc Hræþuglar.

Hispania nova.

Þetta Land (epter þvi sem Sioþerdamenn almennilega þraseigia) er þra Taia insula Aporea 460. Milur.

Enn þess

Eñ þessum Odda (sem so til Norþurs geingur oc liggur under 51 Gradu & nær allt til 60 Grad) er nær liggiande þ Land edur Ey sem næst er Grænlandi. Þetta seigia þr af hvoriũ sa fyrre/mer synest/ hid sama kalla Grænland oc Terram Laboratoris/ eñ sa sydari adgreina Terram Labor= at. fra Grænlandi / eñ i þvi ber þeim saman at norþur Indien gangi til Nordurs/sva ſ a motz vid Grænlãd. Eñ þ þr syþari Landaskrifarar seigia at fra Grænlandi til Fiñ= lands i Europa sieu 50 Milur Sios/ a vijst ecke at skiliast um bygdina a Grænlandi/ helldur kañske um þær norþustu Grænlands ubygþer/añars er þad miøg fraleitt oc nær hvor= ge heim. Eñ þañ sæ/ sem a midli er Fiñlands of Græn= lands ubygþa/ hafa sumer meñ Sund kallat/sumer Fiord. Of þo nockrer af þeim seirni Alda Møñum hafi kallat Fiñ land hiñig a mots vid Grænlands ubygþer / þa hafa vorer landar þad Svalbard nefndt/sem bert er af vorum fornfræd um/ er sva seigea. Fiñland (ma ske Fiñmørk. Svalbard.

Risaland liggur til norþurs af Avsturvegenom/oc þaþañ til Landnordurs er þad land er Jøtunheimar heita/oc bua þar Trøll oc uvætter/oc þaþñ til mots vid Grænlands ubygþer er þad land er Svalbard heiter / oc bua þar ymsar Þioder. Of þetta er at ætlan miñi Grænlands deiling i þria Luti. Nordurlutiñ ubyggiandi. Midlutiñ bygþañ. Eñ þañ syd sta Lut af þeim Grænlendsku ubygþañ. Hvad ef af søñu skeikar/ leidist ek giarnañ til þess efnis sem sañara synist. Risaland. (Rusland) Jøtunheimar.

II. Capitule.

Um Bygdar skipan a Grænlandi.

Her hefur at seigea fra bygdum a Grænlandi (þo fatt sie) epter þvi sem vorar Sagnabækur oss um fræda. Of byriast fyrst su Saga af þeim Mañi er þad land fyrstur bygþi/ hñs før oc bu

fad/ þar næſt þeim fleirom er þañig foro at byggia landit.

Grænland fyrſt fundit. Gunbeørn.

EYrekur het maþur er kallaþur var hiñ Raudi/ er beo i Veſtfirdinga Fiord; a Iſlãdi/hñ fañ fyrſtr maña Grænland A. 982. Eñ þad bar til þeſs/ at Gunbeorn het maþr Nordſkur/ ſonur Vlfs Krako/far maþur mikill/ hañ feck Siovillur/ & fyrer landſuþurs ſtorm vard hañ Sæhafi til Eya þeirra er liggia utnorþur af Iſlandi/er hañ kallaþi epter ſijno nafni Gunbearnar Sker.

Gunbearnar Sker.

Oc i þeſſari Reiſu ſa hñ þ ſer land mikit/ eñ kvam þar ei. Af Gunbyrni vard ſu ſaga vidfræg a Iſlandi. Nvar þ aduruefndur Eyreckr Raudi vegna uvinſælda oc ſaka vid ſijna Landa/fyſtiſt at fara oc fiña þetta ukenda Land/er ſed var af Gunbyrni.

Ferd Eyrecks Rauda til Grænlands/ ok þeſs fyrſte fundur / Anno 982.

Nañ beo Skip ſitt/oc let i haf veſtur undan Snæfells Iøkli a Iſlandi/oc letti ei fyrr eñ hañ kvam at Landi miklo/hañ ſa þar i Nordur fiall mikid ſnioum hulid / er hanom þotti ufært til at komaſt/hvort hñ kallaþi Mikla Iøkul/edr Mid Iokul/ Eñ ſijþar var þad kallat Blaſerkur / hvør Iøkull er eirn i midio af þeim þremur ſem fyrr um getur/under hún þr ætluþu vera mundi 14 daga leider til Norþurs fra Nvit ſerk er adur talaþi um/þad var a Auſtañverþo Grænlandi/ huar meñ ſeigea ſijfelder Iſar vid land liggi/huorra þo ecki er getit i ferd Eyrecks/ eñ ſu ferd til Suþurs fra Iſlandi gagnar þeim ei ſem hitta vilia bygþina a Grænlandi / hvad þr hafa at raunum hafi/er þa leid byriat hafa / oc ſøkum leidarleingdar aptur ſnuid.

Hvitſerkr a Auſtanverdu Grænlandi.

Eñ ſem Eyreckr feck þar ecki lãdi nad/ſneri hñ til vinſtri ſiþo i Landnordr med landino/ok ſem hñ hafti leingi ſiglt/kom hñ at Firdi einom miok laungom er geck i landit/þar var Ey ein i Fiardarmuñanum var hañ þar um veturiñ/ok kallaþi Eyuna Eyrecks Ey/Eñ Fiørdiñ Eyreksfiørd. Næſta ſumar epter Anno 985 reiſti Eyrekur Bæ a landino vid Eyreksfiørd / ok er

Eyreks Ey. Eireks fiørdur.

ſtunder

stunder lidu/ kañaþi hñ landit oc þañ at þad var Eydiland oc gott til Ibudar/ oc nockuro sÿþar (sem eñ man sagt verda) skipti hñ bygdarlandeno i tva Luti/ hvoria hañ kallaþi Austurbygd oc Vesturbygd/ oc er su adgreining at ætlâ miñi i bad ar atter fra Eyreksþirdi/ hvor lands Lut: sÿþñ reyndest miøk hagkvæmur til þiskiar ok veida/ af hvorium giædum þr liþdu næsta Ar epter. Eñ er veturiñ kom/ var Eyrekur med sÿnum moñom ecki i Ey þeitri er hañ var hiñ þyrra vetur (þvi hñ ottadist þar haskasemder einhvoriar / er koma mundi meiga aþ landino) heldur bygþi hañ i Smaholmum nockrum / er iñar lau i midiom þirdenõ/ hvoria hañ kallaþi Eyreksholma þvi þar þottist hañ verá meiga ugglausari aþ hvorskins vo skeyttom haskasemdum/ jaþnvel þo hañ eñ þa hefþi engi lÿf indi þundit til neirna Mañabygþa a landino. Eñ er var adi Anno 984. kañaþi Eyrekur landit alt fra hvarþsgnÿpo oc nordur at Snæþelli/ oc sem hañ haþdi medþarit sem hm lÿkaþi/ ok þornam landit liggia til utsuþurs alt til Eyreks þiardar (hvorn sumer falla Raþnsþiord/ um hvors stad/ skepun oc hattalag þinst ecki fleira) sneri Eyrekur aptur til siño þyrri stodva i Eyreks Ey/ oc var þar eñ þridia vetur. Eyrekur fañ at landit var morgum giædum sett bædi til lands oc sivar/ Skogar varo þar goder bædi smaer oc storer/ samt gres oc haglendi/ sem oc dyr oc þuglar/ einkũ Bearndyr oc hvit er Falkar/ her med vøtnum Am oc Fiordum þullũ aþ Fiskum/ sva at þioldi þolks er þangat sÿþar kvam/ reyndi þetta alt nog vera til sÿns liþs upheldis. Eñ sva sem medal dyr anna bar Beørniñ aþ ødrum dyrom/ oc aþ þuglum hviter Falkar/ sva haþþi oc aþburde af þiskum Selakin/ þad er vier køll um Rostunga / hvor ed optar liþer i Sio eñ a Landi 12. 14 edur 15. alna langur/ oc sva digur/ sumer miñi/ med lodnre hud sem Selur/ eñ miklo þyckre/ aþ hvorri gord varo einþold

Grænland eidiland kallat.

Austurbygd. Vesturbygd.

Fisk: z veidr a Grænlandi

Eyrekur var añañ vetur a Grænlandi.

Eyreks holmar.

hvarþsgnypa

Snæþell.

Eyrekur var þridia vetur i Grænlandi

Grænlands koster.

Aþ dyrũ var hvita Beørn fræqstr. Aþ Fuglum hvitur Falke. Aþ þiskum Rostungur.

Reip/sem sextyo hraustra manna slito ecki/at ek hefi skrifat bundit. Tvær teñur hafa þeir i efra luf hofudsens/nær alnar langar/oc er sva greint at hañ kræke þeim upa fiafar kletta/hangi sva oc sofi/ edur oc vid smapitke vid klettana i Seafarflodeno/ oc sem utfellur Sioreñ / verdur hañ tidum af fiskemønum med þesu mote sofande drepeñ. Oc þesse skepna er sameigenleg bædi Grænlendskum oc Islendskum. Af þeso skiñi hoffo Meñ fordū sijna Akkers streingi/oc kallaþist bæde huden oc streinguriñ Svordur/ hvar um eirn af vorū løndū (sem var Hallfredur skald) kvad Vijsu þsea eitt siñ er hañ sa Akkersstreingiñ i sundur ganga.

Roſtunga Teñor. Hattr Roſtunga. Roſtungar vid Island. Svørdur.

Vijsa.

Ærum festar vorar/
Fer Sax rok af knori/
Svørd tekur heldur at herda etc.

Svardreip.

Her af varo oc Svardreip kollud i þa daga. Fyrer þessar Rostunga huder lutu opt bædi Islendsker oc Grænlendsker stora hylle oc kiærleika utlendra Konga oc Hoffdingia. Hvort þar muni nockur Malmur i Jordu verit hafa/ hofum vier ecke af at seigea/ne neinum þesshattar Lutum sm̄ or Jordūne grafast/m3 hvoria Lute Grænlendsker hefdu ecke mikit ad gora i þa daga. Bryne hygg eg þar muni nog verit hafa hvad sañast þar af/at eirn Bær þar a landino hef3 af þm̄ nafn lotit/oc kalla þur HAR Steinaberg/ þo seiger sa lærdi Bodinus at i NordurAlfuñe heimsins se helst at fiña allskins Malm/ fyrer utan Gull. Nu hef ek i fam ordum tint eñ helstu giædi/er vorar Bækr skijra af Grænlād hafi at bera/hvar af bert er/at eirn sa et skrifat oc sagt hefur at a Grænlande væru øngver Hoggskogar/hafe storlega vilt farit hvad oc sealfur Bodinus sambycker/ at þr stærsto Skogar seu Nordurløndum eigenlegaster/sem af þesu sea ma/ at a

Malmur i jørdu a Grænlandi ovist. Brynt a Grænlandi. Hardsteinaberg. Þesse Saga afsañar þad et fro Hogg skogar a Grænlandi.

Grænlande

Grænlande verit hafi (er sijþar man sagt verda) bædi stor Skogur oc godur/af hvorom grænum skogum oc haglendū Grænland hefur sitt nafn lotit/verdr oc lesit um Eyrek Rawd at hañ hafi med þessu nafni viliad locka sem flesta meñ af Islandi til Grænlands bygþar/er hñ þaþñ aptur heim kvam til Islands/ Anno 985. hvad oc fram for med þeim hætti at næsta sumar epter Anno 986. for hñ aptur til Grænlands med mørgum Islands Iñbyggurum fra folki oc fe a tuttugu oc fim̄ Skipum or tveimur Herodum her a Islandi/ Borgar firdi oc Breidafirdi/hvorra foringe Eyrekur var hiñ Raudi til Eyreksfeardar a Grænlandi/hvar hañ hafþi adur i þriu Ar verit/ setti hañ þar sijna Bygd er hañ hafþi adur Bæ gora latit/ oc kallaþi Bæiñ BRattahlijd. Nockrer of eirn eñ af hans filgdarmoñum nefndu þra Bæe epter þra nøfnū Herjolfur/Herjolfsfeord hia Herjolfsnesi/ adrer gafu nofn sijnum Bustødum/ ecke af sijnum nøfnum / heldur af Lands-hættinom/Eyom oc Skogum/ likt sem a Islandi.

> Grænlands nafn hv. af

> Eyrekr Ravdi fer at bigga Grænland oc fiøldi annara Folks / Anno 986.

> Eyrekur beo i Brattahlid

> Herjolfsfeordur.
> Herjolfsnes

Þorkell systur sun Eyreks Rauda beo i Hvalseyarfirdi/ Helgi Þorbrandssun i Alptafirdi/Þorbeorn Glora i Siglu firdi/ oc sva fleiri. Af hvoriom sem oc fleire Moñum Grænlands Midluti um sijþer af Bygþum alskipadist.

> Hvalseyar feørdur.
> Alptafeørdr
> Siglofeørdr

ÞEsser firder ero i Austurbygdiñe a Grænlande/ Lofafiordur/ Melrackanes/ Herjolfsfiordur/ HellisEy / Hellis-Eyarfeordur/ Ketilsfeordur/ Hraf Bearnar Ey/ LundEy Alptafeordur/ Siglufeordur/ Einarsfeordur/ Austkersfeordur/ Hafgrimsfeordur / Hvalseyarfeordur / Nordfeerdur / Eyreksfeerdur/ Isafeordur/ Makrilsfeordur/ Brandafeordur/ Midfeordur/Ekrukollufeordur/ Dyrafeordur/ Þorvalds feordr/ Austbungsfeordr/ Steinsfeordur/Bergþors feordur.

> Firder a Grænlandi.

Eñ i Vestri bygd teliast þesser Firder. Lysufeordr Ragnafeordur/ Hornafeordur/ Leyrofeordur/ Andafeordur/

Lodinsfeordur/ Svartifeordur/ Stramsfeordr/ Agnafeord ur/ Einarsfeordur. Fleiri ero firder a Grænlandi nefn der enn nu er sagt/ sem oflangt oc þarflaust synest her at telia.

Bæer talder a Grænlandi

Bæer i ystre Bygdenne ero talder CLXXXX. Enn i vestur Bygdinni XC. Þorp edur Stader hafa þar ecki verit / sva sem ei heldur i Islandi ne heldur i fyrsto i Norege.

Annad serlegt hef ek ecki fundit / þad Grænlands Bygdar hætti tilkomi. Enn hvad af þesshattar fleire sma Atvikum kann til at vera/ma sea af epterfilgeandi Frasøgum / sem til uppfyllingar Søgunni her vid setiast/ Oc er þetta su Grænlands Bygdinn sem gamler menn heldo at fra vorum Bygdum liggi nær 4. dægra sigling/hvad sumer skilia fyrer 2 daga heila med nottum/ 12 stunder i dægri/ adrer 4 daga heila med nottum/ 24. stunder i degi/ hvad ecki vill vel samann bera vid þad sem afrer hafa sagt/at af midre leid sia meigi senn Snæfells Iokul a Islandi/ oc Hvitserk a Grænlandi.

Fiogra dægra Sigling imin lega skilit,

HEr skyrer fyrst af þeim atburdi sem þa skedi er landed bygdest/ at ein Kona af Islande hafe borist a einum Isjaka til Grænlands/ oc þar kvamit a siounda deige mz Vinde hagstædum Anno 987. Og þiker nockrum þetta ulyklegt þa fære ek þetta til skirslo her om / sem epter fylger.

Fra Helgu Bardar dottur er a Isjaka for til Grænlands Anno 987.

Vide Bardar Søgu Snæfells Ass.

Kona het Helga dotter Bardar Buanda a Laugabrecku vid Snæfells Iokul/hvar at Hafis hafdi þa drifit sem ei opt sked hefur/ ut a hvorn þessi Helga var hrundinn af radum frænda sinna/sva ei matti at landi kvamast / bar sva Isinn af sterkum Austanvindum til Grænlands / sva hun kvam þar a siounda deige fra þvi er hun for af Islandi. Þetta þottu stor undur a Grænlandi/oc ecki truanleg/hefdi ecke Eyreks Raudi i Brattahlyd (sem hana þar til sinna hibyla medtok) af henn ar fodur oc frændum hana þeckt. Ok eitt sinn er þessi Helga var uti stodd i godu vedri/ oc horfþi i þa att sem hun var frakominn/kvad hun vysu þessa.

Helga utsett a Hafisinn.

Helga var mz Eireki Raud

Vÿsa.

SAi væra ek ef ek sea mætti/
Burfell ok Bala ok bada Londranga/
Adalþegns Hola ok Ondverdt nes/
Heidarkollu ok Hreggvasa /
Dritvÿk ok mol fyrer durum Fostra.

Hvor her told Örnefni oll ero eñ nu a Nesino þvi er hun var fra hrakiñ.

Midfeardar Skeggia filg er Helga.

I Þañ tima var sa Islendskr Maþur a Grænlandi mz Eyreke Rauda sem Skeggi het/ kallaþur Midfeardar Skegge/ hanom fylgdi Helga of Veturiñ/ oc for mz hanom fyrst til Noregs / oc sva þaþañ aptur til Islands / toko land i Midfirdi/ ok beoggo at Reykeom. Ei longum tima þar epter gordi Skeggi skilnad vid Helgo/ oc lifde hũ Einlÿfi up þaþañ/ nam oc ei ynde epter þad at fyrrnefndr Skegge hafdi hana eina latit. So bar til eitt siñ er Helga var at Hialla i Olvesi/ at utlendr Maþur er þar var þa/ vildi ganga i Sæng til heñar um nott þar hun sat oc slo hliod færi/ bra heñi sva vid/ at hun vardest hans aleitne/ oc braut i hanom bædi handleggiñ oc rifed/ þvi hun var eñ hraustasti Kveñskorungur. Her um kvad Helga vÿsu þess.

Skeggi gorer skilnad vid Helgo.

Helga britur Handlegg oc Rif i þeim manni er ganga vildi i sæng til heñar.

Vÿsa.

BRavt vil ek bradla leita/
Brestur ei strid i flesto/
Mer fær menia Eyrt/
Man ek daglega kveltast/
Þvi ek avdspeñi uttak/
Aleitum sofa heitum/
Sorg ma ek sist þvi byrgia/
Sit ek ein trega greinum.

Med Skeggia var a fostre dottursun hans er Gestur het/ þar til hñ var 7 vetra gamall/ oc vard hañ afburda maþur mikill.

Þetta sem nu heþur sagt verit um rid / er til sañinda ritat um þa olÿkinda ferd Helgo Bardardottur til Grœnlands/ȝ lukum vier sva at seigea þra Skipan Bygþariñar a Grœnlandi.

III. Capitule.

Um Stiornunar hætt oc Siþu a Grœnlandi.

Borger varo ei ne Þorp a Grœnlandi.

AB byriar þa vÿsindi sem skÿra fra liþnadar oc þramþerdis hætto Grœnlendinga sem hvorki beoGo i Þorpom ne Borgom/ heldur i einstaka Bœum/ under somo edur alÿka Lögū oc Sidum sem Jslendsker er þr varo þrakomner. Eirn settu þeir Yþerdomara a Landino er þr kolluþo Sislumañ/ hvor um þrætur oc mal Maña i midlom dœma skyldi a tilteknum Þingstad/oc under þesshattar sÿnom eigeñ Logum liþdu þeir 37 Ar/alt þar til Anno 1023. at þeir vurdu undergeþner oc Skattgild er Olaþi Kōgi Haraldssine enom Helga i Noregi/þra hvörri Lydskyldo merkia ma at þr haþi siþar frolhvorþed/sva Kong ar i Noregi haþi þeñañ sattmala aptur endurniat/ sva sem bert er aþ Sögo Hakonar Kongs ens gamla/þar vid Kongs vigslu hans sunar Magnusar Kongs Hakonarsonar varo sva Meñ Grœnlendsker/sem adrer hñs under Meñ/einkum Oddr aþ Sioltum/ Pall Magnussun/ oc Leiþur er kallaþur var knarar Leiþur/ hvorier þad byrto med sino dœmi at Grœnlendingar aptur svarit heþdi œþiñlegañ Skatt at luka Noregs Kongum. Eirneñ þyrer hvort Vig er þar yrdi/vist Þegngyldi/hvort helldr þr væri heima i sÿnō Hiбylom edur Nordur leingra/hvar þr varo vaner til Fiskiat at liggea oþ vetrar tÿmann/ hvar um þeßi vÿsa var kvediñ til virdingar Kongenum.

Sißomaþor a Grœnlandi

Grœnland undergeþit Olaþi Kongi enom Helga. Anno 1023.

Grœnlendingr vidstadder vigslo Magnusar Kongs.

Þegngyldi skyldi taka Noregs Kongur þyrer vig a Grœnlandi.

NOrþur lijkar þer alt at auka /
Ydar valld um heimiñ kallda /
Gegner mano þui firdar fagna /
Fiornis alfer und leidar Stiørno.

Vijsa.

Med hvorri Vijso synest Kongenom hafi samþagnat verit þ nia lydskylldo af Grænlendskum.

IV. Capitule

Um Atrunaþar hætti a Grænlandi.

EKi hafa Grænlendingar eins kostar med Veralld legum Lagarette / helldr oc mz Christiñe Tru prydt syñar bygder / einkum epter þad at Olafur Trygg vasun Kongur i Noregi let þeim Christni boþa/ z þr hana medtoko Anno 1000. þo fyrer utan Skatt oc allar Alogur a Almugañ/helldur urdu þr Skattgylder siþar und er Olaf Kong Haraldssun / sem aþur er avikid Año 1023. Eñ allt framan til Anno 1000. hafa þr i heidne liþat.

Christni bod ud oc medtek iñ a Grænlandi/ A. 1000

Leiþur sun Eyreks Rauda gordi eitt siñ Kaupþerd til Noregs/tok hañ þar Skirn oc Christni i Nidar Osi at bodi Olafs Kongs Tryggvasunar/sendi sva Olafur Kongur hañ aptur til Grænlands mz nockra vigda Meñ at boda þar retta Tru oc Christne/hvad hm̃ vel hepnadest at utretta/ sva a skomum tima/var alt þolk Skirt a Grænlandi/Kyrkiur gordar ok bygþiñ adgreind i vissar Kyrkiusokner / varo i Austurbygþiñi 12. Eñ i Vesturbygþiñi 4. enar helsto Kyrkiur/ hvoriar ek hefir fundit sva nefndar sem epterfilger.

Leiþur sun Eyreks Rauda Skirdur i Norvegi.

Bodar Christni a Grænlandi.

1. A Herjolfsnesi vid Herjolfsfeord/ 2. At Vatnsdal i Ketilsfirdi/ 3. J Vijk i sama firdi/ 4. J Vogum i Siglufirdi/ 5. A Hofþa i Austfirdi/ 6. A Gordū i Einarsfirdi/ 7. At Hardsteinabergi/ 8. At Bratta

Kyrkiur taldar enar helsto a Grænlandi.

 hlijd i Ey=

hlijd i Eyreksfirde/ 9. Ad Solarfiollom/ 10. J Hvals Eyarfirdi/ 11. A Gardanesi i Midfeordum/ 12. J Jsafirde. J Vesturbygdinne/ 1. A Gardanesi i Lysofirde/ 2. Af Hopi i Agnafirdi/ 3. J Anavijk i Ragnarfirde/ 4. J Andafirde.

Biskupsdom ur Stiptaþr a Grænlandi Año 1124.

Epter þetta er Arum skipte/ gorþo þr eirn Biskupsdom yfer alla bygd þessa/ok æsto ser þañig Biskups af Nidar-Osi/ hvor þeim var an dvala vigdur af Avsuri Ercke bp i Danmork/oc sendr af Sigurþi Konge Jorsala Fara Año 1124. med þra eigeñ sendimañe Einare Sockasyne/ẽ þetta skylde þra vegna afreka/ þessi Grænlands Biskup er nefndur Arnhaldur.

Arnhaldur fyrsti Biskup a Grænlandi Año 1124.

Eyrekur fst vigdr Biskup til Grænlands / meinast þar ei komit hafi.

Þess verdur oc getit i vorum Annalum/ at fyrer Arnhald hafi Eyrekur heitit fyrstur bp a Grænlandi/hvor vigdur hafi verit Anno 1121. hvor mein ast ecki kvamit hafi til Grænlands/ne til Biskupsdoms þar þo hañ væri þangat ætladur/ þvi þad finst skrifat/i þri ferd hafi hañ farit at leita Vinlands (cum hvort sijþar mun sagt verda) oc ætla flester hañ hafi tinst i þre ferd.

Arnhaldr sijþar Biskup at Hamri / Año 1152.

Eñ um þeñan Arnhald samhlioda vorar FrædeBækur/at hñ hafe fijtur Biskupsstoliñ Stiptat a Grænlãde a afurnefndu Ari hvors epterkomãde Biskupar a Gordum i Grænlandi þesser ero talder/ hvor Arnhaldur vard sijþar Año 1152. Biskup at Hamre i Norege.

Biskupar talder a Grænlandi.
2. Jon Knutur.
3. Jon.
4. Helgi.
5. Nicholas
6. Olafur.
7. Þordur.
8. Arni.
9. Jon Skalli.

Añar Biskup i Grænlande var Jon Knutur/ Año 1156. hañ do Año 1187. þridie Biskup Jon 1188. hañ var a Jslandi 1203. oc kende moñum þar at gora Vijn af Beriũ þm þar uxu/ oc kollud varo Krækeber hvor Visinde hñ hafþe nũ id i Insulis Canarijs. Fiordi Helge/ Año 1212. deyde 1230. Fimte Nicholaus/ Anno 1234. ellegar 1239. Siötte Olafur 1247. deyde 1280. Siöunde Þordur 1288. deyde 1314. Attunde Arne 1314. Niunde Jon Skalle 1343. hvor þangat var vigdur at lif-

anda

anda Arna Biſkope/oc er ætlan Maña/hañ hafi ecke þang=
at kvamit/ heldur i þre ferd hafe hañ kvamit vid a Iſlandi/
oc þeſs vijs vordit at Biſkupslauſt være a Holū þar Nord
urlands/oc þotti hanom ſa Biſkupsdomr afbera þeim er hñ
var tilætladur i Gordum a Grænlande/ ſÿþañ hafe hañ ſagt
ſig hafa Pavans Leife fyrer Biſkups Stolnum a Holum/
þad þo aldrei ſyndt/ne verk gort þ Landsfolkeno med neinum
Skilrÿkium / oc fyrer þa ſok ecke vid Holaſtad leinge verit. 10 Alfur.
Tiunde Alfur/Anno 1376. hñ do 1378. Elleftj Henrik 11 Henrikur
ur/1389. Þeirra nøfn ſem epter þeſsa hafa Biſkupar verit
a Grænlandi / hef ek ekke fundit fram til Anno 1461. A
hvorio are Andres nockur rÿkte þar i Biſkuplegre tign a
Gørdum i Einarsfirde/a hvoriu Are hañ var þo a Iſlandi
Vice Biſkup Skalholtz Stiftis (hñ er kallaþur Umbods=
maþur i Skalholti/ oc Biſkup i Gørdū a Grænlande i þm
Iſlendſku Annalum) hvar um til ſañenda / ek hefe ſed tvenn
Bref ſama Andreſar Biſkups a Skiñ ſkrifat a ædurnefndu
Are. Añat gort a almeñum Preſta fundi a Sabbatzdagenn
næſta fyrer Bartolomei Meſso. Eñ añat a Føſtudag næſta þ
Mario Meſso ſÿþari. Fleiri Biſkupar fiñaſt ei tald=
er i vorum Annalum a Grænlandi.

Andres Biſkup a Grænlandi oc under eins Vice Biſkop Skalholts Stiftis a Iſlandi.

Domar tveir Andreſar Biſkups a Iſlandi.

IOhañes Myritius ſeiger tva Biſkupa verit hafa a
Grænlande/ oc tvo Klauſtur/ſva oc at þar hafe verit
Skurgoþadyrkun oc blotadur Gullkalfur/ hvorio vier
fullkomlega motmælum alt framañ til Anno 1461. ok ſeig=
ium ecke ſatt vera / hvoria Skurgodadyrkun Anthonius
Linſcotius Enſkur ok Rumoldus Mercator tileigna
þeim Þiodum Obdorianus ok Longrianis in Moſcovia
ok Ruſsia. Ok er ſva mikit ſagt ū Atrunad Grænlendinga.

Klauſtur oc Skurgoda=dyrkun a Grænlādi fanyt ſøgn utlendra Manna.

V. Capitule.

Her verda talder nokrer Pætter sem ger skýra fra sidum oc framferdum a Grænlandi.

Tungomal & Sider a Grænlandi lyke sem a Jslandi.

Ef nockud væri frodlegt af vita um Tungumal/Sid oc Lifnadar hætti a Grænlandi/framar en Jslend skra vani var til/er fr ero frakomner/ mundaf strax her Skýrt hafa/ en þui pad er ecke/ne heldor pad þetta efne framar lýse/ hefur mer litest epter skrifudu Pattum/er skýra um vidureigner Grænlendskra vid syna Nabua Jslendska oc Nordska/ her vid at aúka / oc seiger fyrst fra

Fra Þorgils Orabeins Fostra.

(epter timans hætti) Þorgils nockrum Jslendskum/sem m3 sine Kono Þorey oc fiolda heimafolks / gaf sik til Grænlands ferdar / han let i haf oc ratafi fyrer Gerninga vedur

Hrakningar Þorgils til Grænlands ubygda.

hid mesta/ rakst i enar stærsto hafvillor oc tok um siþer nord urluta Grænlands ubygda/hvar han bravt skip sitt i primæan udi Sūars/lifdi sva of veturen i ene stærsto ugnægt allra Luta/oc sva þar epter i heil fiog3 Ar/hvar hn var af fialla

Drepsott.

uvættum miok anddgafur oc miste i gerninga drepsott meir en alla helft sina filgdar Mana/ var þar oc sva Kona hans

Drepin Þorey.

Þorey i hns fravero drepin af fra eigen prælum/er þa haf

Þorfinnur sun Þorgils.

þi ungan sun a briosti er Þorfinn het/ hvor fæddr var i þess um naudom/en er Þorgils kvam heim/fan hn Konuna dauda oc barnit siugandi Briost Modurinnar daudrar/ en prælarner varo þa med batin oc flest faung er til varo/brott laupner.

Þar þottist Þorgils vest hafa staddur verit er han sa (ofan

Hershleg sott oc rannshatt ur Prælana.

a allar aþrar nauder) Kono syna dauda fliotandi i Blodi/ oc barnit a Brioste henar/Prælana brott laupna med alla þo Lute er til þarfenda matto vera/eingen var Kona sem Barnens kyne at þiona/ei heldur kvikfe er þad mætte af lifa/mesto Ahyggio bar hn fyrer Barneno/oc tok hn þad Rad at hn

vokvaþi ſer blod a Brioſtavortonom oc let Barnid ſiuga ꝼſt bloded/ ſÿþan̄ var þad ſem vatnsglæta/ oc at ſÿþuſto vard ꝥ ſem Miolkur litur a þvi er or ꝼor Brioſtom hn̄z / oc med þeſſu mote gat han̄ Barneno borgit a Brioſtum ſer. Sÿþan̄ ſmiþaþi han̄ ſer ſkin̄bat liten̄ at Skrælingea ſid/ ſte þar a med Barned/ oc droſt ſuþur med Landeno ſmamſaman̄/ þar til han̄ epter langan̄ tima fan̄ bygþena a Grænlandi/ oc dvaldi þar leinge ſÿþan̄ / þar drap han̄ eirn ꝼurþo miken̄ Beorn er hanz unga ſyne Þorꝼin̄e villde at Bana verda/ han̄ ꝼeldi ꝛ ſo XXX Vÿkinga edur Raansmen̄ er Grænlendſkom ſtod meſtur otti af/ oc af þeſſum ſtorvirkiom vard han̄ miok ꝼrægur Maþur/ hn̄ ſigraþi oc ſva morg Troll oc Vvætter er ſkaþa gorþo bygþin̄e a Grænlande/ hvar ꝼyrer han̄ laut ecke meþal laun aꝼ Lands ꝼolkeno/ han̄ eignaþeſt oc ſva tvø ſkip er hann tok aꝼ ꝼyrrneꝼndum Vÿkingom med miklo Herꝼangi/ ſkipin̄ heto an̄at Staꝼnhoꝼþi/ en̄ annat Vinagautur. Þeſſe ſaga gorþiſt a Grænlandi i tid Eyreks Rauþa Landnamamans/ ꝛ lykur her af ſeigea ꝼra Þorgilſe.

Þorgils elur Barnit a Brioſtum ſer.

Þorgils gerer Skin̄bat/ at Skrælingia Sid.

Þorꝼin̄ur gripin̄ aꝼ Birn dyre.

Þorgils vin̄ur a Dyreno

Staꝼnhøꝼþi oc Vinagautur/ Skipa Nøꝼn.

VI. Capitule.

Aꝼ Þormoþi Hirdman̄ Olaꝼs Kongs ens Digra.

HEr hefur at ſeigea fra Þormoþi Kolbrunar Skald oc hn̄s Foſtbroþur Þorgeire Havardeſyne. Þorgeir var Iſlendſkur Maþur kappi mikill/ hrauſtur at afle/ oc vel af ſer geor um marga Lute/ hn̄ beo kaupfero ſyna aꝼ Iſlande oc beid byriar norþur a Sletto/ þar kom aꝼ haꝼe Kaupſkip aꝼ Grænlande er ꝼarit haꝼþe til Noregs/ ladit af Nordſkum kaupeyri/ ſa het Þorgrimur er ꝥ þvi var/ kallaþur Þorgrimur Trolli/ oc þo han̄ være Siſlo maþur a Grænlande/ þa barſt han̄ ſamt fyrer i Kaupꝼerþom ſem hanom likaþi/ Þorgeir ſpyr þa er komner varo / hvert

Fra Þormodi Kolbrun[r] Skald.

Þorgrimur Trolli Siſlo maþur a Grænlandi.

Vm mæla hattur Viki-inga.

Þr bæri med briþi/ þeſſo jatte Þorgrimur epter þeim Sid er
þa var vani til a Grænlandi oc vjþar i þañ tima / at þa
uggvænlegt þotte um Friþiñ koſtuþuſt þr a er um mælto nock
rom kniþilyrþom/oc var ei langt aþur eñ eirn aþ þeim þilg-
orom Þorgrims/ſa er Þorariñ Oþſi het / vard þeſs vijs at

Svikræde þeirra Grænlendſku vid þa Þorgeir.

drepiñ haþþi verit eirn þra Landsmaþur a Jſlandi/ hvar þ
þr Grænlendſku letu allañ Frid ute vera/þoro þo dult med
eñ huxuþu at ſvikia Þorgeir/eñ voguþu ecke LX ſamañ at rad
aſt a þa Þorgeir oc hñs meñ XX openberlega/ taka þ Rad
at þr gengo aþ ſkipi ſijno a Lād til Vatnsavſtra i godo veþri

Drepner tveir aþ þilgdarmøñum Þorgeirs/ eñ ſex drepner/ enn fiorer handtekner.

þetta ſea ſkipveriar Þorgeirs oc ganga xij a land/ tveir aþ
þeim ganga þar at ſem hiner varo þyrer / oc viſſo ſer eins-
ſkis otta van/ ok ſem þr høþþo dvalit um riþ var at þeim
geingit uvørom oc drepner baþer/ vj aþ hinom varo oc drep-
ner eñ iiij handtekner oc i Feøtra bærþer/Þorgeir haþþe ei eirn
þrett Lat mañа ſiña/ ei heldr viſſe hañ at vid ſvikom være at
buaſt/ oc þañ ei þyrre til eñ ſkip hñs var ſtreingom þeſt/ oc

Orusta þra Þorgrima Trolla z Þorgeirs Havardsſunar.

dreiged ſo at þui eno Grænlendſka ſkipino er a var Nofnine
þr lavpa ſtrax til vopna er þyrer varo LX ſamañ i mote þeim
Þorgeire oc hans þilgorum viij. þr vørþuſt leinge vel oc dr-
eingelega/ kom þo ſva um ſyþer at aþ Þorgeire fellu aller
hans liþar/vard hañ þar epter 4. Møñum at bana aþur hñ

Agiæt vørn Þorgeirs/ Fall hans.

belle. Þorgrimur hroſaþe meøk þeſsom Sigre/ oc ber Leid
ſijna til Grænlands. Þorgeir atti Foſtbroþur er Þormoþur

Þormoþur Kolbrunarſkalld.

het Kolbrunarſkald er ei var vid þeſſa oroſto/ Eñ ſem hañ br
ette þeſſa atburþe/unde hañ illa vid ſva orþna Lute/ oc ecke
ſvaþ hañ þyrer Ahyggiu þre er hñ haþþe at heþna ſijns Foſt-
broþurs. Eñ hvad ſkylde eirn Maþr gora vid ſlijkañ Nøþþing
ia a Grænlande ſem Þorgrimur var? Nañ ſiglde aþ Jſlande
til Danmerkr/oc var med hird Knutz ens Rika Dana Kongs
hañ var hid meſta Skald/oc Strijdsmaþur goþur/ecke dvalde

hañ þar

hañ þar leinge/var hañ skipaþur i Vÿking mz Hrœreke nockrũ hyrdmañe Knutz Kongs/oc ætlaþr til Staßnbua a skipi hans (Staßnbue a herskipom atti ßyrstur at vekea allar · orostur/hañ haßþi oc nockurs hattar yßerboþan a skipeno) Þormoþur var oßus til þessrar ferþar / sökũ Ahyggio þrar er hañ haßþe til Grœnlands at heßna Þorgeirs / gorde þo at Kongs boþi oc reþest i Vÿking med nemndum Hrœreke/ þr mættu i Lægi nockru vid Norege eino skipe Olafs Kongs Digra/er lagþi iñ hia þeim/huor er þm̃ buþo til Bardaga villþu aller at leggea nema Þormoþr eirn/hañ bañaþe atlog una (þui þad var i hans valdi sem sialßs Styremans) Eñ sem þetta heyrde eirn aß Kongsmoñum/ slo hañ Þormod med slyorruþu Sverdi/ hañ bar aß ser høggid/eñ drap þañ er hñ slo/ stock sÿþañ utbyrdis aß skipeno/oc hlÿßþe ser med Skilde/vard hñ þa handtekiñ oc ßærdr Konge oc til draps ætlaþur/Vÿkingar skeytto ecke um Þormod oc ßoro brott/ þar var vidstaddur Fiñur Arnason sem var eirnhver hiñ tignaste Maþur i Norege/hñ bad Þormoþe griþa oc ßeck þau / þui Þormoþur sagþist heldur vilia deya ßyrer Kongs Sverþi/ eñ at lißa med Vÿkingum/hanom var raþid at flya a brott oc ßorþa ser ꝥ Kongs reiþe/sagdist hñ þa heldur vilia missa lÿßed eñ gorast utlægur/aß hvorium svorum hañ komst i storañ kiærleika vid Kong/oc var skipaþur i þess stad er veigiñ var. Ecke var hann þar leinge med Konge / heldur med Kongs loße kom hañ ser i ßerd til Grœnlands/ oc var i goþo yßerlæte med Þorkele Sonarsyne Eyreks Rauds/mæste oc sa Kaupmaþur er hañ hangad flutte / miøk vel ꝥ hanom vid nefndañ Þorkel/ oc ßeck hanom af Varningi sÿnũ slikt er hañ vildi haßa. At Jolum helt Þorkell Bod mikid/ oc baud til øllu stormeñe a Grœnlãde/at huorin bodi Þormodur gat um þañ ugerning er Þorgrimur Trolle haßþi uñid a

Þormoþur reðst i Vÿking.

Þormodur steigiñ/ Drepur þañ er hñ slo.

Þormoþur handtekeñ oc ßærdr Olaßi Konge.

Fær Grid.

Þormoþur ßer til Grœnlands oc er mz Þorkele.

Jolabod Þorkels.

Þorgeire Havardssyne/ hvar fyrer hñ lǫt af ryma Bodid/ ⁊ var hañ med Kǫupmañe þeim er hañ hafþi þañig flutt þad epter var Vetrarens/ sa het Skufr/ oc beo a Bæ þeim a Grænlande er Stockanes heiter handan feordiñ gegnt Brattahlyd/ Skufur hafþi oc i Bodino goþu heited Þormoþi/ ef litid kyñe vid at liggea.

Þorgrim: er med Skufe a Stokanesi þria vetur.

Þormoþur var a Stockanesi med Skufe (sem sagt er) up faþñ/ oc at enō þridea Vetre þott ist hañ hafa fullhefnt syns Fostbroþurs/ med drape Þorgrims Trolla/ oc fiogra hans Systursona/ byrte hañ i þesu siñ Alhuga/ trygd oc stora stadfeste vid siñ Fostbroþr Þorgeir Havardssun.

Trygd ⁊ stadfeste Þormodar.

Ok sǫkum þess at frasaga þesse greiner bædi um Grænlands Buendr/ Bæe oc ferþer þangat/ þa synist vel sæma at þesse Saga ritist mun leingri/ oc er her sett i fyrstu næsta Ættartafla Þorgrims Trolla.

EJNAR

Þordis Dott.
1. Þorkell. 2. Falgeir
3. Þordur. 4. Bødvar.

Þorgrimur Trolli af Langanese/ Hofdinge ⁊ Sislumadur a Grænlandi.

Þorun Dott.
Liotur.

ÞEtta sem nu hefr snert verit/ fyrst um drap Þorgrims Trolla/ þar næst Þorkels/ Þordar/ Falgeirs oc Liots hñs systursona/ nær skemdalǫust af Þormoþi utlendum oc alleinom oc fra illre utleikni/ (huorier þo varo ener hrǫstiústu oc helsto meñ a Grænlandi) sk her nu ger skyra med Atburþum þm̄ er þar skeþo/ oc er þad it fyrsta af Þormoþur tok ser þionustu Mañ/ þñ er Eigill het/ huor af siñe Heimsku var kallaþur Fifl Eigill/ hañ for med Þormoþi til Landsþings a Grænlandi a Bæ þañ er i Gorþū heiter/ hvar helstu Meñ af Lañdeno skildo Arlega samañkoma/ medal hvorra

Eigill kallad ur Fifl Eigill Þionustu madur Þormoþar.

fremstur

fremstur var Þorgrimur Trolli at øllom yferburþom/ Oflati i Klæþō oc allre Stormensku/ hans skip sem hañ hafþi til Þingferþar iñar/ var skinande skiøldum skreytt ollommeigiñ (flester Meñ komo þar a skipom) hū hafþi oc sokom sinnar Magtar hit mesta Alit/ hræddist hū huor Maþr sva enginn þorþi it minsta hm̄ i mote at mæla. Hañ reiste þar buþer er þr varo vaner (so døgum skipte) þinged at halda/ þar let hū gøra so sem Nasæte ꝥ allra Maña sionū oc settest þar i. Hañ ecke einasta sagde Løg up/ heldur oc eirnin̄ skirþi fra sijnum hreyste verkō/ meþal huørra hañ hrosaþi miok siñe fr=amgøngu i FreOrusto er hū atte vid Þorgeir Havardesun/ eñ hraustasta kappa af Islandi/ vid huoria sego aller þr ed hlyddu oc ecke sañara vissu/ hrærdust af undran slijkra frasagna. Þormoþur var i heiptar hug vid Þorgrim ok þolde illa hans Geiplur/ hañ kallar þegar Fifl Eigel til sijn/ oc seiger hm̄ teikn mikit med hastarlegu Regne mune af Himne agnya= & skipr hm̄ fliotlega at hafa sig iñ i Þingbuþena/ þa toku þr tilheyrendur Þorgrims at hverfa fra eirn epter añañ/ so Þorgrimur sat eirn epter i Nasæteno (edur Domstolnum) Þormoþur geck at hm̄ med reidda Øxe er hañ hafþe um dageñ hulet under Klæþonum / oc kloaf hañ þegar i herdar niþur strax tok hañ Þorgrim davþañ ser i fang oc hropaþi til Folk sins at þr skilde lavpa epter Vegandanom oc gripa hañ sem fliotast/ þr lupu huor sem meira matti hvatnæpna þar fra at leita Vegandans/ eñ Þormoþur let sem ser være mikit um= gefit soddañ Storvirki sem þar hafþi tilborit/ Fifl Eigill for oc varo þr flester er lupu epter hanom oc ætludo at hū mundi hafa vegit Þorgrim hvad þegar Þormoþur heyrþi/ sagþi hū at Fifl Eigle munþi hafa offboþit frasagañ oc af heimsku siñe a brott lavpit. Eñ ꝥ aller varo brott dreifþer/ oc Þormoþur sa ser fære/ geck hañ leynelega fra oc færdist i Skyck

Oflæte Þorgrims Trolla

Þingo skipā a Grænlandi

Þorgrimr sagdi Løg. iñ hrosade verkum sijnū & framgøngu vid Þorgeir Havardsō.

Rad Þormoþar vid Fifl Eigil.

ÞOrmodur drepur Þorgrim Trolla

Klokleike Þormoþar.

Þormodr forkeñer sik med Klædabreytne.

una ushverþa / so þ aþur var a hanom svart at lita var nu hvitt orþit at hañ skildi enge Maþur aleingdar keña/ þetta ber vel þraũ/sva med þessu raþi komst hañ heill oc borgiñ þraũ hea ollum leitar moñum Vegandans/hañ þor uns hann kom at Nelli nockrum vid Siomaled/oc nam þar staþar/var hm̃ a laun þãgad matr þærdr af Skuse Husbõda hñs z Vine. Eñ leitar meñ er þr fũ du oc fendu Fifl Egil þottust vist vita at hañ var ecke med þvi gede oc diorþung skapadur/at hñ skilde soddañ storvirke uñed hafa/eñ hoþþo heldur (sem añara var) hug a sialþum Þormoþi. Oc næsta dag epter dæmdu þr hañ (þraverande) uhelgañ/ dræpañ oc deydande. Þormodr unde illa i Nellinom kliþrade upp Klettana/ shnte ei Þingeno eñ skundade a Langanes til Neimilis Þorgrims Trolla / er þyrer varo Sistr hñs tvær oc syner þrá/atti oñur þria ss. eñ oñur eirn. Eñ aþr eñ hañ kvæmi a Bæeñ/vard a Veige þ hm̃ gavngomeñi eitt er Lusa Oddur het/hañ skipte Klæðũ vid Odd/þeck hm̃ Skyckuna eñ tok aptur vondañ Nam er Oddr var i/siþañ hitte hañ Smalamañ a Langanesi oc spyr huort Þordisar syner være Neima? Smalamadur ætlade Lusa Odd vera/oc sagþe sem var/at þr være roner til Fiskear snimind is um dageñ/Þormoþur dvelur ei/geck til Sæþar/hitte Þorkel oc drap hañ þegar/med þre somu Exi sem hañ haþþi aþr veiget hans Moþurbroþr Þorgrim/ Þormoþur let sem hañ vilde þa undañ flya/oc elto þr hañ bader Þordur oc Falgeir/ oc nadu hm̃ ei fyrr eñ hañ steypkest þram aþ Klettum þeim er Nellereñ var under/sa er hñ haþþi aþur i verit/Þordur liop epter hanom hatt hlæp oc þell vid er hañ kom niþur / hio Þormoþur hñ þegar med Exeñe banahogg so diupt fyrer Briostid at hm̃ vard seint um at na Exeñe so fliott ur Sarено z vildi at drepa Falgeir/þvi Falgeir liop ort epter oc veitti Þormoþi i þre svipan averka mikiñ. Þormoþur ræðst þeg-

Þormoþr let nest i Nelli.

ÞORmodur til dauda dæmdur.

ÞORmoþur skipter klæþum vid Lusa Odd

Þormodr drepur Þorkel.

Þordr drepiñ aþ Þormoþi.

ar a hañ vopnlaus med hardre atgaungo oc vildi na med hre
yste siñe vopni þvi er hañ hellt a / mædde hũ þa blodras
mikil. Þeir attust vid um rid/ þar til vopnit fell ur hendi
Falgeirs/varo þa baþer vopnlauser/ oc vard sva um syþer
at bader fello señ i Sæiñ oc gorþe þa eñ huor ødrum slykt
illt sem kuñe/þar til at sundur geck broklinde Falgeirs/fær
þi Þormoþur brækurnar at Knianum oc hindradi þar med
sundfære hans/ uns Falgeir faßnadi þar i Loneno. Þormod Þormoþur drepur Falgeir.
ur feck borgit ser til næstu Eyar er þar la fyrer / vænfande
ser ecke añars eñ at deya þar med glodu geþi / þangat kom
hans gamli Husbondi oc Vini Skufr/tok Þormoþ oc flutti
a brott/kom hm̃ til grædingar hia Bonda eins i Eyrefsfear Þormoþur græddur.
dar botni er atte Kono þa er bæþi var Lækner godr/frod oc
forn i skapi.

NU sem Þordis frette fall sona siña/ þikest hun alt sia hv
orneñ farit hafe/oc leitar nu allra bragþa at hitta Þormod
gorer til seyd/oc med fiolkinge siñe sa hun hvar Þormoþur Þordis fer
var niþur komeñ/þangat for hun med þriatygi oc fim̃ meñ. ad Þormoþi
Husmoder Þormods er Grima het/sa med somo kynge allt fr= m3 þriatygi
amferde Þordisar/oc gat hun þvi engo framkomit sem hun Manna.
vilde/oc sneri aptur vid sobuit. Sær Þormoþar grere Fiølkynge
seint/eñ at are lidnu/er hañ var heill vordiñ/gorþi hañ ferd Þordisar oc
syna a Langanes/ oc vildi hitta Liot Fiorda sisturssun Þor= Grimo.
grims/Þr fundust/ veitte huor ødrum atgaungo/ urþu bader Þormoþr z
sarer miøk/ uns Konur kvamo þar at er Liotur var falliñ i Liotur berjast.
Fordyreno/oc drou þær hañ þar undañ daudañ/ Þormoþur
vilde þm ei illt gora/tok Bat er þar var/geck þar eirn a z
vilde roa yfer Feorþiñ/ strax ser hañ epter ser koma Þordisi Þormodur
med fim̃ meñ/snere hñ þa Batñum i Ey eina er þar var fyr leinest i Skerino.
er oc hugþi at felast i Þokuñe oc Þarabruke þvi er i var
Eyuñe. Þetta sa Þordis skundar þar at / ok baud at leita

skilde i Þarabrukeno/ þr gora sva ganga med Spiotum um Þarañ/ oc þo Þormoþur þeinge skaþa aþ Spiotsoddum þra þa gaþ hañ sik ecke up at hældur/ snere Þordis þra vid sobuit miste Þormods oc þor heim aptur. Þormoþur batt sar sitt er Liotr haþþi hanom veitt/ tok siþañ Batiñ oc þor a brott ur Eyuñe. Epter þetta hitte Þormoþur Liot/ geck at hm̄ openberlega oc þærdi hañ til heliar. Epter þessa Atburþi þor Þormoþur aþ Grænlandi oc med hanom Skuþur ok nockrer Bændur adrer mz sijnu Hyske/ er seldo eigner sijnar er þr atto þar/ þoro til Noregs keyptu ser þar Bolþestr oc beoSo þar siþañ. Þormodur var med Olaþe Konge sem seiger i Sögu hñs/ oc þell mz hanom a Stiklastoðom. So mikel var Tryggd ok staþeste eno þyrre Maña at þeir ecke at eins setto sik i skadræde þyrer sijna Fostbræþur/ heldur oc so i enar Næsto nauder oc lijþs haskasemder. Eñ þær atþerder sm̄ þr hoþþo til þessa brædralags svardaga/ ma lesa i Spec. Isl.

Þormodur drap Liot.

ÞORmodur þer til Noregs z þell mz Olaþe Konge a Stiklastødum.

VII. Capitule.

Aþ Kroka Reþ.

NO þetta sem her skrifast / syneft litit þessu eþne um Grænlands bygging vidkæma/ þa aþ þvi at her talar um nockra þa Atburde er skedo a Grænlãde vil ek at dæmum añara Sagnaskrifara þetta sem nu þylger ei undanþella.

AD Kveñabrecku i Vestþirdinga þiordungi a Islande þædd est sa Maþr er Refur het/ nær þvi are 1015. Faþer hñs het Steirn/ eñ Þorgerdur Moþer/ hañ var i uppvexte sijnom Latr oc vanmeñe mikit / oc til allra mañlegra Athafna Oeþnelegur. Eñ i þessum umeñis hætte dulde hañ þad ged sem vrugt var til allra mañlegra þramþerda oc dreingskapar/ þ bæde var veglatt/ stilt oc þramsynt/ hñ var hiñ hoþlatasti

Vppelde Reþs.

Mannpryde Reþs.

Madr er hm geck vel/ en i ollum manrꜹnum hin erngagsti oc radbeste. Nu sem Refur var kvaminn a fulltida Aldr var hn med synom Modurbrodr Geste Oddleifssyne/ok smid adi þar eitnsaman haffært Skip er hann haffdi þo alldrei fyrre sed/a huorio hann for til Grænlands / oc var þar med þm Bonda er Beorn var nemndr oc beo a Bæ þm er Nijd het. Refur eignadist dottur Bearnar er Helga het/oc eft er hann dꜹdann alla hans Fullsælo. Born atti hann vid Kono sine/Stein/Beorn oc Þormod/þar liffdi hann i godo yfferlæte i nyu Vetr/uæleitinn vid adra menn. Enn sva for um siþer at Nabuar hns gordo hanom storar ertingar oc yffdu til Storræda fra er nu man sagt verda. A Bæ þeim er Vijk heiter beo sa Madr er Þorgils het (kalladur VijkurSkalle) hann atte fiora syne/ aller varo þeir iller oc ofundsiuker lyker Þorgils fodur sin. Refur var Busislumadur mikill oc haffdi Skip i smidom þar nidr vid Sæenn (þad var a nyunda ære þui er Refur var a Grænlandi nær Anno 1040) hn var vanur at koma seint heim a Kvoldum/ oc eitt sinn er hn var seint a ferd/sa hn furdu storann Beorn koma a mote ser/Refur var vopnlꜹs oc skundadi þar til er Skipsmided var/oc tok vidþar Exe mikla ser i Hond er þar var i Nꜹsteno/ enn a medann Refur var þetta at sisla/ komo Þorgils ss. af Sæ/ oc unnu dyred sau þr oc spor Refs i Snionum at hann haffdi apftur horfit at Nꜹsteno/virdtu þr hanom þetta fyrer hræddslu oc hugbleydi oc baro hvarge er þr foro at Refur heffdi ecke diorfung tilhafft at rada at dyred. Refur frette skiott fra flimtran ok at þr fedgar hræsist miok af drape Dyrsins oc heffdo at hæde framferde hans/oc segdi þad munde Grænlandi verda til timalꜹstrar smamar/at Refur var þar kominn/ sa ed fyrer Illsku oc udader være utlægur gior af Islande/ (hvad þr berlega lugu) segdo oc at hann gordest hamhleypa

Refr smidr Skip haffært oc fer til Grænlands.

Refur gipt est a Grænlande.

Erting vid Ref.

Skipsmidi Refs.

Refr mæter Bearndyre.

Þorgils ss. vinna dyred enn hæda Ref.

Hædyrdi oc lygar um Ref.

ena nyundo huorea nott/yrde hañ þa Kona oc hyffi samlag mz Moñum. Þesse udæme let Refur sem hañ heyrþi ecke/ so leinge sem hñ var at selia syñar Eigner / oc sæi ser gott Rad til undañfæris. Refur atte Vin þañ er hañ eggeade miok til hefnda fyrer soddañ svivirdingar. Eñ Refur qvad i mot at ser væri ecke so bratt um hefndernar sem um þad at hann sæe aþr vel fyrer syñu Raþi er hefndernar være framkomnar. Eñ fyrer þad at Guñar Magur Þorgils var Sislumadur a Grænlande/ þottest Refur sia at ecke munde ser duga Log at þreita vid Þorgils oc syne hans / heldur stadfeste med ser at hefna þegar med vopnum a þeim Fedgum. Og sē Refur haffe nu sed fyrer syno raþi oc Fearlutum sem hanō likade/tekur hñ vopn syn oc geingur einn af stad til Bæar Þorgils/ syner Þorgils varo roner til Fiskear feorer saman. Refur heilsar Þorgilse/oc krefur bota fyrer illmæle þau er hann heffe at hm̄ borit/ Þorgils qvadst ei bæta munde oc gaf hm̄ ill ord i mote. Refur rak hañ þegar i gegnum oc geck af hm̄ dꝛudum/syþñ geck Refur til Sæfar oc hitte þa bræþur Þorgils ss. oc linte ei fyrr eñ hañ hafþi drepit þa alla. Epter Storvirke þessi/treystest Refꝛ ei vid at haldast/sokū stormeñis/frænda Afla oc Magastoþar. Þra er vegner varo/hañ hafde aftur bera latit a Skip øll syñ faung ꝛ fearlute/geck hñ þar sealfur a med Kono syna ꝛ alt skuldalid sitt/ꝛ helt fra lande/hañ nam stadar i Firde nockrum miok laungum ꝛ krokottū hvar hñ þottest aungvo verre Koste hafa til allskins hagkvæmda/eñ þar ed hñ var afur/þar varo ener bestu skogar til Nysabyggingar/nægter Dyra oc mergd Fiska i sio oc vøtnum til vista þeim. Guñar sagde ei munde Refs at leita a Lande/hoffo þr þad fyrer satt at hañ munde hafa lagt i haf oc tinst þar med alt sitt.

Forsialeike Refs. — *Guñar Sislomadur a Grænlande.* — *Refur bidur bota. Fær ill ord i mote.* — *Refur drap Þorgils/ oc biora ss. hñs* — *Refur heldꝛ sig i Firdi einum løngum.* — *Tilgatur um Ref.*

EPter feora Vetꝛ þafañ lidna/kvā af Norege til Grænlands Mafur sa er Barfur het Kaupmadur Haralds Kōgs

Sigurdar

Sigurdarsunar/hn̄ var vitur Mađur slægur oc bregdottur/ hañ kō til Gunars oc vard vis aþ hm̄ um Storvirke þau er Reþur haþþi unnēd a Grænlande/Bardur sagþi at ecke munde Reþr haþa a haf halded/heldr mū de hn̄ þyrer beraſt i Fylſni einhvorio i ubygdum a Grænlande/ þar hañ þætteſt borgiñ fyrer Landsmoñum/oc qvad beſt þallit at leita hans. Gunnar redſt ſtrax til Leitareñar ꝛ Bardr med hanom/þr koma at Firde þeſsum enom langa oc krokotta er þyrr gat um/oc þundu þar med Firdenum Treſpano/gat Bardur at Reþur munde þetta verkat haþa/oc munde hans ei langt at leita/ þeir heldo iñ epter Firdenś þar til þeir ſau Trevirke miked þerſkeytt/ þ var mz ſo miklum hagleik gort/at ei matte deila fellingar/ oc var ẽ a eitt Tre være at lyta/ þr þykiaſt nu haþa rad Reþs i hende ſer/bera vid at Virkeno ſla þar i ellde/ oc ætla at breña alt up at beortu Bæle/ Reþr haþþi gora latit Vatns ſtokka nidre i Jorduñe oc veitt vatne nogu iñ i Virked / beo ſva um at hvarge matte a ſia/ eñ ſem Elduriñ tok at kvikna/ hleypte hañ Vatnenu ut ur Virkenu/ꝛ keæþþi Eldeñ iaþnott oc þr kveiktu/ſo þeim vanſt ei at viña Virked/huorke mz Elde ne Vopnum/ꝛ ſnero þra vid ſo buit. Bardur kvadſt koma mundi a ødru Sumre ſva utbueñ at Reþur ſkilde þa ei brogþum einum vidkomet geta (hvad Bardur heþþi þo alldrei eþnt/heþþe hañ ecke añara raþa at noted) hañ rædur Guñare at hn̄ ſkule Vingeaþer ſenda Haraldi Kōge i Norege/ꝛ æſta hans raþa oc þüllſtingis til þeſsa Vandræþis. Guñar gor er at raþum Barþar oc ſender Konge hvita Beorn vanenn/ Skæk Taſl gort aþ Hvaltoñum/oc Koſtungs hoþud mz Tennom aþ miklum hagleik gort. Barþur þer med þeſsū Erend uni til Noregs oc þærde Konge ſendingar Guñars/ Kongur haþi vel geaþernar/ eñ reþe þo Barþi at hañ ſkilde ei opt ſar gera ſik til vid Reþ/ þvi hañ munde vera ſlægur Madr ꝛ

Bardur kom til Grænlāds

Bardur red at leita Reþs

Guñar ꝛ Bardur leita Reþs.

Virke Reþs.

Bardur vill breña Virkit

Reþur ſlecker Elldiñ.

Hotun Bardar.

Rad Bardr.

Sendingar Gunnars til Haralds Kongs.

vikur / oc munde þar hŭs lijf vid liggea. Bardur gaf ecke gaum at þesso/eñ bad Kong rad til leggea at viña Birked/ Kongur gorþe at bæn hans um syþer oc sagde vera mundo Vatnsstockar i Jørd niþur grafner/um huoria Refr mun de Vatneno veita iñ i Birkid/oc rædur at grafa skule diupar grafer i kringum allt Birked/ & muno þeir þa þiña meiga Vatnsreñurnar/þær skilde þr upphoggva/ oc sijþañ munde þeim hægt veita at viña Birked. Barþur þikest nu fullvuggur er hñ hafþe þesse Visinde numed af Konge / fer til Grænlands/ þiñur Guñar oc telr hanom þau Rad er Haraldur Kongur haffþi tillagt/ þr fara nu i añat siñ vel tilbuner at hitta Ref/oc fara nu sua at ollu sem Kongr haffþi Rad tilgeþed/þr siña Vatnsstockana oc briota þa/gora sijþañ Atmuked at Birkenu. Refur haffþi aþur geret at so mundi all fara kuña sem nu er framkomit/hañ heffþi gort skip medal lega stort iñ i Birkeno/ & so tilætlat at nar Birked tæke at breña skilde þad falla alt i eina Bryggiu fram at Sænum oc skilde skiped laupa fram epter Bryggiuñe ut a Sio albued til burtferdar. Þetta for alt fram epter þui sem Refur hafþi tilætlad/& i þre suipan sem Birked fell/, urdu þar under feorer Meñ af fylgoru Guñars & dou aller. Refur var a skipenu med Børn oc Kono/Folk & Fearlute alla oc roa þeir nu ei akapt ut epter Firdenum. Barþur huatar nu sem mest hañ ma/tekur skip sitt oc rær epter Firdenum sem e kafast. Refur ser nu at hans Feandur sækea friulaust epter hm/& sem hañ ser nu samandraga med þeim/ stodvar hñ skip sitt/ Eñ þeir ed epter sottu gafo ei vid raþed/ þui hid mesta skrid var a skipe þeirra/er bæþi var under Segle & aro/ oc er þeir rendu fram hia/oc Refur sa Bard sitia i Stafnenu skaut hañ spiote i gegnom hañ midiañ/so hañ fell daudr nidr Steirn sonr Refs hio i þeirre suipan alla streinge a þui bordi

Rad Konga i mote Ref.

Bardur fer til Grænlāds

Rad Refs i mote Konga Radum.

Refur komst or Virkeno m; allt sitt.

Bardr sæker epter Ref.

Refur drap Bard.

a skipe Bardar er at þeim visse/sva vid fialft var buit at skipeno munde hvolfa under þeim/ oc alt farast ꝥ er a var gato þo um syþer med løngum tima borged ser aptur/Refur komst undañ a medañ þr varo at þessu Starfe/oc sama Sumars siglde hñ sem hæglegast i haf/gaf vel byr oc komst med øllu heilu oc holdno til Noregs/ oc tok Land i Nidar-Osi hvar Haraldur Kongur var fyrer/ hvoriom hañ vilde at viso mein gora ef geæte/ fyrer Fiorræþi þau er Haraldur hafþi hanom raþit/ huorio hañ feck oc framkomit a nockurn hatt. Þvi so bar til er Refur var i NiþorOsi/at Hirdmaþr Haralds Kongs sa er Grane het vilde nøudga Helgo kono Refs til samlags vid sik/Refur kom þar oc drap Grana / huør ed var hiñ meste Kongs Vinur/ hafþe hñ oc þessom lijkom u-dadom (i Kongs trauste) leinge frambarit oc eingi giølld ꝼ ꝼeingit. Refur haffe er hañ kom i Noregi teked a sig Karls giørfi/ skipte Nøfnō ꝫ kallaþist Narfe/ at hañ þvi syþur kendur yrþe af Vinom of Frændom Barþar. Þau varo Leg i Norege sem eñ nu ero a Islande/at sa sem vegr Mañ skule vige lijsa samdægurs/añars skilde eingeñ bot verda Vegandanom/ hvar fyrer Refur (er nu kallaþest Narfe) geck ꝼ Kong þar hañ sat a Þinge nær samstundis er hañ hafþi drepeđ Grana/hañ mælte hatt til Kongs/oc lyste Vigeno/þad þo med so brøgdotto orda tiltæke at eingi skilde/ ecke heldur Kongr sealfur fyrr eñ hanom gafst tom til ihugunar (sem þo var eirn hver allra mañа vitrastur i Norege.) Refur dvalde ei/ for til skips med alla syna Fearlute oc let i haf. Hañ helt þaþñ til Danmerkur/ oc kom a fund Dana Kongs Sveins Ulfssunar/ oc færde hãom fasienar gersemar af Grænlande/sm̄ voro fimtyger Falkar/af huoriō fimtan voro hvit er sem snær/fim̄ hvita Byrne / Hvaltennur / Dyraskiñ oc Rostunga/hvad alt varo dyrer griper oc fasiener i Danmørk/

Ill utleikni Skips Bardar.

Refur kemst undan synu Ovinum.

Refur sigler til Noregs.

Grane drepeñ af Ref.

Bardur torg kenner sik.

Dyglysing Refs.

Refur sigler til Danmerkur oc færer gersem^r Sveine Konge.

Gerſemar Reþs.

Reþur tekur virding o veitſl: aþ Sveine Konge.

Reþi kalladr KrokaReþr.

Haraldr Kongur ſender men til hoþ: uds Reþ.

Romganga z Andlat Reþs

Syner Reþs tveir i Danmørk.

En eirn þor til Jſlands.

Sigurdr K Jorſalaþari

Arnhaldur Biſkup.

uþ þeſsum Roſtunga ſkiñum varo gorþer ener beſtu Akkers Streingir oc añar Skips Reide. Fyrer þeſsar gaþr kōſt Reþ ur i Storann Kiærleik oc Virdingar hia Sveini Kongi ſva hañ þeck hanō til þorraþa oc aþtekta tolþ Bugarþa a Jutlande oc gorþe tva hñs Syni Stein oc Beorn at Nirdmønum ſijnom. En ſem Haraldur Noregs Kongur gerſkilde øll þeſse brøgd oc Velar er Reþur haþþi gort hanom/ leingde hañ Namn hñs oc kallaþe hañ KrokaReþ/ hañ kuñe ſtor illa þalle ſiña Nirdmaña/ fyrſt Bardar/ ſijþañ Grana z ſende þañ mañ er Eyrekur het a eino Skipe mz ſextygu hrauſt ra Stridsmaña at þyrerkoma Reþ/ huort heldur þr geæte mz Vopnum edur Velom/ eþndiſt þei ødruvis eñ ſva / at Eyrekur miſte þyrer Reþ 50 ſiña Fylgdarmaña/ eñ Reþur ſende Eyreck heim aptur til Noregs a fund Haralds Kongs/ med ſtorum uſigre oc uvirdingo at ſeigea tidendeñ.

Epter þetta byr Reþur þerd ſijna til Roms gongo/ oc a þre leid do hañ/ z var veglega graþeñ at eino Klauſtre i Franckriklande. Tveir hans ſyner er þyrr talaþi um / varo i ſtorum kiærleik med Sveine Konge/ hvoriom hñ feck god Konþaung oc Veitſlor ſtorar/ oc gorþi þa at miklum Moñum / beo So þr i Danmork til dauda Dags/ oc er margt ſtormeñe i Danmørk aþ þeim kvamit. Þridie ſunur Refs hiñ yngſte þor til Jſlands/ beo at Kveñabrecku/ oc er Kinsſæll Maþur vordeñ a Jſlande.

VIII. Capitule.

Ur Skaldhelga Þætte.

Hetta ſm nu heþur ſagt verit um rid/ heþur þram þarit a Grænlande þraman til Anno 1120. Um hvorn tima þram at Anno 1130. Sigurdur Jorſalaþare tok Kongdom i Norege/ hvør (ſem aþur er ſagt) ſende Arnhald Bp til Grænlands mz Einare Sockaſyni

koſtaþe

kostaþi Einar þad ærno/sem nu man sagt verda. Arnhaldr Grænlands Biskup baň stort Skip i Grænlands ubygdum a hvorio varo Norosker meň aller ourender. Eň hvort heldur valded muni haba fra Aldurslage/Drepsott edur Hungur/ vita Meň ei. Eň epter siþom þeim er þar voro / vilde Arnhaldur Biskop kalla skipit eign Biskupsstolsins a Grænlāde hvor ordsok nemndaň Einar eitt siň tilrak at drepa eirn aþ þeim Noregs Moňum er þar varo vid Land komner a þremur Skipū/hvers þr aptur heþndu a Einare/ oc drapo hň a einom þiolmeňum samþunde a Grænlande. Biskup settest under heþud Einare/oc do haň i þange Biskups. Þesser atburder urþu Aňo 1131. Edur hid seinasta Aňo Christi 1136. þa Haraldur Gylle var Kongur vordiň i Norege.

Skips bund ur i Grænlands Vbygdum.

Maňdrap a Grænlande.

Drepiň Einar Sockasun

IX. Capitule.

Vm Helluland/ Markland oc Vinland.

VM Grænland hoþum ver þramar af skyra þra þm Eyum (edur halþEyum) sem þar i þeim Grænlendska Sæ haþa fundnar verit / aþ Grænlands Jnnbyggiurom.

HErjolþur het Maþr Jslendskur oc sunur hans Beern er hvort sumar var i kaupþerþom Landa i midlom/eň sem hň var eitt siň i Norege / kom Herjolþe i hug at þæra Bu sitt til Grænlands/haň gerþi so oc sette Bustad siň i Austurbygd eňe a Herjolþsnesi. Eň sem Beorn kom aptur þra Norege/ vilde haň ecke (sem haň var vanur) letta skip sitt a Jslandi/ heldr leita siňa Fodurs Tuna um ukendar leiþar til Grænlands/haþþi þo engaň maň a skipe med ser þaň leidena vissi edur þaňig heþþi nockru siňe komit, hň haþþi oc hvorke leid arsteina ne neitt viser/so sem sia ma aþ Sogo þesare. Eň þad er sagt at haň haþi at eiňs aþ Solargange skiniad atta

Herjolþr ver til Grænlāds

Herjolþsnes

Hugprydi Bearnar.

deilingar oc aꝼ Almaña romi Hugꝼeste hann ꝼerdena. (Su

Beørn let i Haꝼ til Grænlands ꝼerdar

var hugprȳde eno ꝼyrri Maña/ hn̄ let i haf oc siglde til vest=
urs/ ꝼyrst i þria daga/ þa brá vedri/ komo Norþan̄ Vindar
mikler/ oc hrakte þa ukenda aꝼ leidiñe i þa att er Þr vilou ec
ke halda til Suþurs/ syþan̄ er Stormenō letté/ oc Þr siglt
høꝼþo eirn dag /24. stunder/ sau Þr land a leingdar/ oc ē

Beørn sier Land/ en̄ kan̄ar ecke.

Þr nalgudust Landid/ sau Þr at þar varo slettꝛ miklar en̄ ꝼiøll
eingi/ mz miklum Skogum. Þeir komo ecke uppa Landid/ en̄
heldo þaþan̄ til Utnorþurs/ oc aþur þeir ꝼinde Grænland

Beørn ser en̄ tvø Lønd/ en̄ kan̄ar hvarugt.

sau Þr tvø Eylønd oc siglou fram̄ hia baþom. Næsta sumar
epter siglde Beørn til Noregs /Anno Christi 1002/ oc sag=
þi Eyreke Jarle er þa reþe ꝼyrer Norege fra þessom nyu Lon
dum er han̄ haꝼþi sed/ en̄ ecke kan̄at. Þessi Saga virdtest hm̄

Byrne a mælt um Landa ꝼunden̄.

til amælis / at han̄ heꝼþi ecke ꝼramar at seigea aꝼ þeim
Løndum er han̄ haꝼþi ꝼundet/ oc siglde hn̄ þaþn̄ aptur til Gr
ænlands. Leiꝼur sun Eyreks Rauþa/ er ꝼyrstur fan̄ Græn=

Leiꝼur Eyrekosun byst at kan̄a lønd þau er Beørn haꝼdi ꝼundit

land/ vilde gora at dæmum Fødurs sins / oc ecke lata þesse
Lønd leingi okuñug vera/ hn̄ ꝼor aꝼ stad med eitt skip oc a 35
Men̄ at aeggean Fødꝛ sins/ er þa var gamlaþꝛ meok er þetta
skede/ En̄ sem han̄ reid til skips med Leiꝼe syne sinom fell

Fellur hestur under Eyreke Raud.

ur hestur hans ꝫ þotte hm̄ þad ills vite/ han̄ sneri heim apt
ur/ en̄ Leiꝼur helt ꝼram̄ ꝼerdeñe. Han̄ fan̄ þad Land fyrst ē
Beørn sa syþast/ er næst la Grænlande/ han̄ kastaþi Akkerom
ꝫ geck a Land mz nockra Men̄/ oc ꝼan̄ þar ecke an̄at en̄ slettar
Hellur oc Jøkla/ en̄ Gras hvarge/ han̄ gaꝼ namn Landeno aꝼ

Helluland.

þess hattalage/ oc kallaþe þad Helluland. Þeir løgþu þad
an̄ oc ꝼundu hid an̄at Landed sem Beørn haꝼþi sed/ þad var
slett Land en̄ ꝼeoll engi/ med miklum Skogum/ Sandur var
u nhverꝼis Landed allur hvitur. Leiꝼur gaꝼ þessu Lande nafn

Markland.

oc kallaþi Markland. Þaþan̄ sigla þeir til Utsuþurs land
nyrdings byr i tvo daga/ oc ꝼundu Land þad er þridia er þeim

þotte langt

þotte langt aþbera þinom tveimur er þr høfþo þyrre þundit/ oc vid norþur Luta Landsins þundu þr Ey eina litla/ þar ge ingo þr a land/ þaþā heldo þr til Vesturs af Tanga einū er þram geck af Landeno/oc løgdu skipeno upp i eirn þar Os er þyrer þeim var/þar þoro þr a Land oc drou skiped up ept er Añi/ i Vatn þad er ræñ þell ur. Þetta Land sau þeir vera þurþu gott/oc þotte þeim þar gott um at buast/oc va- ro þr þar of Veturiñ. Auk añara Fiska er þar varo i Sio oc Votnum fundu þr Laxa miok stora/þar var huorki Vetr Frost ne Skam̄deige slijkt sem a Grænlande oc Islande/ sva þar matte Sol sia um Skam̄deigid sialþt vel sex stunder. Þar þundu þr bæþi Vintre oc Vinber sem Grænlendsker høþþo aldrei þyrre sed. Med þeim var Þidversk Maþr/er þessa Lute gerla þeckte ok sagþest þæddur vera a þui Lande sem nog være aþ slijkum giædum at þiña/ þeir Leiþr varo þar of Vet ureñ/eñ er voraþi/þoro þeir aptur heim til Grænlands/ oc kølluþo landed aþ þessum giæþum/ Vinland.

Ey under Vinlande.

Gott land Vinland.

Huorke Vetr ne Skam̄deigi a Vinlande/ slykt sem a Islande.

Vin vidur oc Vinber ofied aþ Grænlend skum.

X. Capitule.

Aññur þerd aþ Grænlande til Vinlands.

Esse þriu Lond Hellulād/ Markland oc Vinland sem nu heþur sagt verit/ þañ Leiþur oll ubygd/ eñ þ aþsaña þr meñ sem epter honū breitto/oc þañ- ig siq þar þoro. Þorvaldur broþer Leifs þor i añat siñ med þriatyu Maña til Vinlands/oc var eirn Vetur i Le iþs Buþū oc kañaþi Landid til Vesturs/næsta sumar epter kañaþe hañ til Austurs. Hit þriþea sumar kañaþe hañ Ey- at þær er lau vestur med Landind/allar ubygdar/sem oc allañ þañ Luta Landsins er Eyarnar lau þyrer / þar var eitt Añes miked/þar leste Þorvaldur skipid/oc bætte þad aptr/ hñ tok Kioliñ sem i var skipeno/reiste hañ þar up þremst a nesino ꝛ

Vinlāds þer Þorvalds Ei rekssonar.

Þorvaldur kañar Vinland bæde til Austurs oc Vesturs.

Kialarnes a Vinlande.
af þeſsu kallaþi hañ Neſid Kialarnes. Eñ a Auſturſyþuna
er ꝥr koñoþo landit/ gafo ꝥr Nøfn mørgũ fiørþom of nes
Kroſsanes.
ium/ er þar varo/ eitt kølluþo þeir Kroſsanes er ſyþar mã
ſagt verþa. Þaþañ ecke langt fra fundo þeir þria Hudkeipa
Hudkeipar Skrælingia.
oc þria Meñ ſofande under hvoriũ Hudkeipe/ ꝥ ſkipa form
er nu a vorum døgum okuñugt vorþit/ ſem þeir høfþo af ſkiñ
om/ rifiom oc bondom ſamanteingſlad/ oc kølludu Hudkeipa/
Skrælingear drepner.
atta drapo ꝥr af þeim Møñum er ꝥr fundu / eñ ſa nyunde
komſt undañ. Skõmo þar epter ſa ꝥr ſva marga Menn at
Skrælingear ſækia at þm Þorvaldi.
þeim drifa/ at travtt matte tolo a koma fyrer fiøldaſaker
af þeſs ſlags rodrar Møñum. Þeir ſkutu af þeim ſem tid
aſt Bogaſkeytum/ formerkte þa Þorvaldur at Landid var ecke
aldeilis avdtt af Folke (mætti þetta añars Folk heita) þeſs-
hattar Lyd kølluþo Meñ forþõ Skrælingia. Myritius
Skrælingear hvilyſter.
Pigmæos bicubitates ſeiger þetta Folk vera umeñe at øllũ
burþom/ oc kallar þa Skrælingia/ oc ſeiger þeir hafe Bygd
att veſtan til a Grænlande/ ok þott þeir være marger/ være
þa ecke at ottaſt. Ner af køllum ver i varo male Skræl-
Skrælingea Lid.
lingia Lid/ af meñis fiølda unytann. Año 1379. finum
Skrælingear komo til Grænlands.
ver at Skrælingear hafe komed til Grænlands/ oc hafe atiã
af þeim verid drepner. Vikium vier nu Søguñe aptr
til Þorvaldar/ þar fiølde þeſsara Skrælingea/ ſokte med ſkot
um at Skipe hñs/ hvøria fra aſokn ꝥr Grænlendſku af baro
Vigflekar.
mz fiølſũ af Lavfvide ſãañteingdõ/ er ꝥr kølludo Vigfleka/
ſo þeir fengo nær ongvañ ſkaþa af. At ſkõmo bragde vard
Skrælingiũ Pilna ſkortr/ oc hvorfo þu fra aller. Þorvaldur
Þorvaldur feck Saar.
alleirn feck þar ſaar þad er hañ leidde til Bana/ hafþi Pil-
Þorvaldur deye a Vinlande.
añ brotid kiñbein hñz/ oc at øllo þeſso ſo frañfarno do hñ
oc var Jardaþur þar a Neſino/ oc epter hñs boþe varo Kroſs
ar tveir upreiſter at Leiþi hñs/ eirn til Høfþa eñ añar til Fota
oc af þeſsu kelludo ꝥr Neſid Kroſsanes. Þeñañ veq ſiña

Forlaga hafþi Þorvaldur aþr a nockurn hatt fyrersagt/ er hañ lofade miok Nesid / oc sagdest þar Bustad hafa vilia / þeir varo þar of Veturinn epter a Vinlande. Enn er voraþi filto þeir skiped af Vinvide/ oc Batiñ af Vinberiũ oc foro sva til Grænlands i goþo yferlæte. Þorsteirn het hinn þridie sunur Eyreks Rauþa/broder Leifs oc Þorvalds/ hñ for med Kono sijna oc hyske/ alls tuttugo oc fim̃ Meñ af Grænlande/oc ætlaþe til Vinlands / at sækia Lijk broþur sijns Þorvalds/hñ rataþi hrakning a Veigenom/oc kom aptur til Grænlands/oc lendte i Lyffirdi þa vika var af Vetre/ hvar Þorsteirn med flestøllom sijnom Filgiorũ do i Drepsott um Veturinn/voro Lijk þeirra i kisto løgd/oc geimd of Veturiñ/ Eñ er voraþi/ varo þeir flutter til Eyreksfeardar oc veglega grafner. Kona Þorsteins lifþe epter er Gudridur het/oc giptest hun sijþañ þeim Manne er Þorfiñur het af Islande/ er kallaþur var Karlsefne/var hañ þa nikomeñ of Norege. Þessi Þorfiñur af Aeggiun Kono siñar oc añara bio ferd sijna til Vinlands med sextyu Manna / auk Kono siñar oc fim̃ añara Kveña er med hanom varo / hañ hafþi oc med ser af Kvikfenaþi slijkt er hañ matte med komast/oc ætlade at stadfestast a Vinlande. Af Leifi fekk hañ Leifs Buþer til ibudar/eñ ecke til eignar/þeir komo med heilo oc holdno i Vinland/ oc skorte þar ecke neitt þad þeir þurftu ser til vistar at hafa/ þvi at auk þess er Sior oc Læker af Fiskom af ser gafo/fundu þeir eirn storañ Reiþar Hval upp rekiñ (þad Hvalakin hefur fundest tyutyge alner a leingd/ hvors kiøt lykast er Nauta slatre.) Eñ sva var Landed gott fyrer Kvikfe/at Gradungur þeirra gorest þegar Afur oc Olmur/ oc þolde varla sialfañ sik/oc lijþur nu so af skam̃deigid. Þa sia þeir koma hopum samañ. Skrælingia med sinn Kaupeyrer til þeirra/er helst var af Dyrahudum oc añare skinna

Vinvidur oc Vinber flutt til Grænlands.

Þorsteirn Eyreksfun byst til Vinlands

Þorsteirn dey i Lyffirdi a Grænlandi

Gudriþr Kona Þorsteins gipt Þorfiñi Karlsefni.

Þorfiñ. fer til Vinlands

Leifs Buder a Vinlande.

Reidur tyutygi alnar lang.

Gæde Vinlands.

Kaupeyrer Skrælingia.

vøru/ enn sem þeir sau Gradung þeirra Oskrande illelega urþu þeir nær hamslaufer aþ hrædslu/ oc hropuþo sem mest heim til Bæarens/oc vildo iñ i husid/ klufu i sundur Hurdena med Jarnum/ ei skildo þeir Grænlendsku mal þeirra/ þeir oc ei heldur þeirra tal / enn aþ Bendingum oc vidmote þeirra reþo þeir/ at þeir mundu kvamner til Kaupþerdar/ oc at þeir mundu haþa vilia hellst Jarn oc Vopn þyrer skiñ sijn. Þorþiñur sette Bañ þyrer at selia Jarnid/enn let ut bera til þeirra miolk/ oc bunykiar/ Skrælingiar girntust miok a þetta / oc seldo goþa gripe þyrer fyllar sijnar af þessum bunykiom. Enn sem þeir varo i brott farner/let Þorþinn ur gerþa aþ Bæiñ niz haum Veggeom/var þetta allt a þvi þyrsta Are er þeir Þorþinnur varo a Vinlande. Nid næsta Sumar epter er Þorþiñur var a Vinlande/ gorþu Skrælingear þangat somu Kaupferd oc hit þyrra Sumar / aþ hvorium eirn er stela vilde Eggse þra þeim Grænlendsku/ var af þeim drepiñ/ eñ hiner þoro med lijtid Verd þyrer dyra Luti til sinna heima. Nid þridea Sumar kvamo eñ Skrælingear/ eñ ecke med siñ Kaupeyrer sem þyrr / helldur til Bardaga buner/hvørt Eyrendi þm vard vettiges vert oc fello þar marger aþ þeim. Eñ þad syneft hellst uviturlegt oc hædelegt a Skrælingium/ at þar eirn þeirra naþi Exe eirnri aþ ugetni þeirra Grænlendsko / vilde hañ strax reina dugnad Eggsariñar/ oc hio aþ ollu afle i Høþud þeim er hia hanom stod/ er eirn var þeirra Felaga / þetta gorer at lijta eirn af þeirra Moñum er heldur var i gilldara lage / oc at sia sva sem þeirra Fyrermaþur/ hañ greip Eggsina aþ þm er a helt/ horþþi a um stund/ skundar til Sæar/ oc fleigþi heñe sem leingst hañ matte i Sæiñ/ hvar aþ bert er at þeir haþi einga Mannlega medþerd haþt a Vopnum odrum enn Þijlum. At þrem Vetrum lidnum þor Þorþiñur aptur

til sinnar

Okendt mal Skrælingia.

Aðnæme þotte Skrælingium miolkur matur.

Þorþiñ: gerer Virke um Bæiñ.

Skrælingiar þara med Oþriþi oc þa uSigur.

Kiplska Skrælingia.

Ecke høþdo Skrælingear mz Eggse at gora.

til sinnar Ættjardar med marga gersemlega Luti þasena aþ Vinlande. Epter þetta þyste margan bæde aþ Islande oc Grænlande til Vinlands. Helge het Madr oc annar Finbogi/ þeir þoro fyrst af Austfeordum a Islande til Noregs/ þaþan til Grænlands/hvar þeir varo(aþ þeirre Konu er Freidis het)þasteggeader til Vinlands þerdar/ þeir þoro a tveimur skipom mz sextyu Manna til Vinlands med Freidisi hun var sister Leiþs/oc sette bustad sin i Leiþs Budo a Vinlande. Oc sem þeir hofþo ecke leinge þar verit/varo þria ryger aþ þeim drepner af Illsko oc slægþo / Velom oc Odaþom Freidisar. Oc epter Nydings verk þesse/ þor hun aptur til Grænlands. Oc þo hun være dotter Eyreks Rauda oc syster Leiþs/þa var hun þeim i ollu ulyk/ill oc oþund siuk/drambsøm/oc hin meste Kvennskratte. Þorþinnur er þyrr var umgetet/ þor aþ Grænlandi til Noregs med godre þrægd aþ sine Vinlands þor/þaþan vilde han aptur til Islands/ z sem han var buinn til þeirrar þerdar / hitti hann utlendskur Madr Breimskur/oc bad at han seldi ser Husasnotro syna/ Þorþinnur kvadst ei selia mundi/enn sem han sokti þast epter Kaupino/oc baud Gull i mote / þa sellde Þorþinnur honom Husasnotruna/ þvi hann visse ecke hvad Tre i var/ en þad var Mausur Tre komit aþ Vinlande. Maszholderbaum vel Ruscus Meuszdorn / (Musatre. Þar sem þad er / er yþerdreiget seiger Hieronymus Tragus at hvorki kome Mys Bolskur ne Musabrædur/ok voro golþin sopud med þessum Vide.)

Helge oc Finbogi radast til Vinlands mz Freidisi.

Illska Freidisar.

Þorþinnr þor til Noregs z þaþan til Islands.

Husa snotra Þorþinns.

XI. Capitule.

Hvorier skriþat haþi um Vinland oc Grænland.

ÞOrþinnur Karlseþne (er han var aþ Vinlande oc Grænlande aptur kominn til Islands) keypte Land at Glaumbæ i Skagaþirde oc beo þar til daudadags / oc sumur

Þorþinnr bio at Glaumbæ i Skagaþirdi

hans Snorre epter hañ/ hvorn hans Kona Gudriþur fædde hanom a Vinlande/ hañ let Kyrkio gora at Glœmbæ oc ero hans Kinsmeñ þesser talder.

Þorþiñur Karlseþni Islendskr. Gudridur kona Grænlendsk. Hion.

Beorn.	Snorri. Fæddur i Vinlandi.	Hallþriþur.
Þorun.	Þorgeir.	Runolþur.
Magnus Biskop i Skalholte. Anno 1134.	Brandr Biskop a Holum/ nær Anno 1163.	Þorlakr Biskop i Skalholte. Añó 1118.

Frasagner Þorþiñs.

Aþ þessum/ sem of morgum oþrom Grænlands Farmonnum/ero sañende þessra Sagna komiñ til vor/er sealþur Þorþiñur kañade med sijnom þilgiorum/oc þiolda skyldonejtis/ oc þetta sagþi hann vorom Londum er hañ var her komiñ/ Eñ þeir skraþærþo/ settu sumt i Sogur/sumt i Vijsur. Fleyra þiñ ek ecke þad skijrandi sé um Grænlād/ nema þad

Sijdast Sigling til Grænlands.

Anno 1461. er vist at Grænlands sigling heþur ecke aflogd verit/ a hvorio Are Andres Grænlands Biskup var a Islandi. Eñ þad held eg stora þurdu at a so stuttum tima

Ondarlega synist aþ hallīn bygd a Grænlande a stuttū tima.

iñañ hundrad Ara / haþi oll su Bygd a Grænlands kuñad aþ at þalla oc undan ganga/bæþi Noregs Kongum (oc sva Kongum i Danmørk) hvorium þeir varo þo undergeþner/ oc skattgylder vordner. Eñ hvorniñ sem þesso er varit/ þa ero þeir þo undan komner.

Kom̄ er

Harmande hagur Grænlendinga.

RAum er ugiæfa oc aumkunar hagur Grænlendinga / sem ecke alleinasta ero undan goþra Konga vernd oc forsvare/ heldur oc eirnin (sem liklegast er) fra Christelegri tru fallner. Sæll oc heppin være sa Kongur sem þa tindo Þiod/ ecke alleinasta leiddi under sitt Velde/ heldr oc eirnin giæfe þa aptur Gude Almattugum/ oc samteingde ødrum Norþur Alþuñar Limd/ Christelegre Kyrkiu/ ek oska giarnañ at Gud gefe þar nad oc lucku til.

Her endast Grænlands Saga Syra ARNGRims JONssonar.

ALLra sydustu frekter fra Grænlãde sm̃ Meñ nu til vita/ varo þær/ at Skrælingiar veittu Christnum meñum þar yfergang / oc hafi þa Biskups laust verit a Grænlande / enn gamall Prestur hafi fyrerstaded Biskups Embætte a Gordum i Grænlande/ vænest M. Þordur Thorlaksson Biskup i Skalhollte sig þetta sied ꝛ lesid hafa i Añalũ Biorns a Skardsa/ sem hallden var sa frodaste Maþur oc Antiqvarius Curiosissimus, var hñ a døg um i minne þeirra sem nu lifa oc ero Midsalldar meñ.

APPENDIX
Um Sigling oc Stefnu fra Noreg oc Islande til Grœnlands.

Epter Blødum nockrum sem fundust i Skalhollte.

Fra Stad i Norege Vide Landnamo pag. 2.

SVa seigia skilmerker Menn sem borner eru oc Barnfædder i Grœnlande/ oc syþast kvamo þadan/ at fra Stad i Norege til Austurhorns a Islande se sio daga Sigling rett i Vestur. Fra Snæfellsnesi vestan a Islande er stitst til Grœnlands/ oc er þ kallat tveggia Daga oc tveggia Natta Sigling i Vestur/ liggr þa Gunbearnar Sker (edur GunbearnarEyar) rett a midre Leid midlom Grœnlands oc Islands/ oc var þetta su gamla Sigling/ en nu er komin HafIs ur Norþurbotnu so nalægt fyrrnefndu GunbearnarSkere/ at engi ma man Lijfs haska fara þa gomlu Leid/ sem syþar mun heyrast.

Gunbearnar sker/ed: Gunbearnar Eyr.

Vegaleingd fra Langanesi a Islandi til Svalbarda a Grœnlande.

Fra Langanesi sem liggur Nordaustan a Islande/ er tveggia Daga oc tveggia Natta Sigling til Svalbards a Grœnlande sem er fyrste Hafsbotn.

Stefna fra Biorgvin til Grœnlands.

Þeir sem sigla vilia rettleidis fra Biorgvin til Grœnlands oc koma ecke til Islands/ þa skulu þeir fyrst sigla i Vestur so langt þeir koma a mots vid Reykianes (sem er sunnan a Islande) oc skulu þeir þa vera tolf vikur sioar i Hafe/ sunnan fra Reykianesi/ oc so med greindre Vesturleid/ hitta þ eitt Land i nefndu Grœnlande ꝫ heiter Hvarf. En Deige

afur en

afur eñ fyrrnefnt Hvarf sieſt / a at ſiaſt añat hvitt Snio-fiall ſem kallaſt Hvitſerkur / midle þeſsara tveggia fialla Hvarfs oc Hvitſerks ligg eitt Nes kallad Herjolfsnes / og þar hia er ein Hofn at nafne Sandhofn / ein almeñelig Hofn fyrer Nordmeñ oc Kaupmeñ. Sie ſiglt fra Iſlande til Grænlands / þa ſkal byria leidena fra Snæfellsneſi (ſem liggur tolf vikur ſioar fra Reykeaneſi i utnordur) oc ſigla fyrſt i Veſtur eirn Dag oc eina Nott rettleidis / eñ ſydañ ſtefna i Utſuþur til ad fordaſt Haf-Is ſem er vid Gunbearnarſker oc afur er umgeted / þar epter ſkal ſigla eirn Dag oc eina Nott i Nordveſtur / ſo er komit til Hvarfs i Grænlande ſem fyrrnefnt Herjolfsnes oc Sandhofn liggia under.

Hvarf i Grænlande.
Hvitſerkur.
Herjolfsnes
Sandhofn.
Leid fra Island til Grænlands.

Meyra um Grænland hef ek nu ei fyrer hendi i þetta ſinn / enn þa ek var i Kaupenhafn Anno 1669. hafdi ek eitt oc annat ſm þetta efne ſnerte / hvad ek ſkrifade i eina þuña Bok / ut af Añal um Biørns Jonsſonar at Skards a / oc ødrū Iſlendſkum Antiqvitetum ſem ek þa haffþi / ſo vel ſem ReyſuBok David Daniels Capitains / ſem epter miñi hyggiu hefur næſt komiſt þvi lands platzi i Grænlande ſem bygt var af Chriſtnum Mønnum. Lifde þeſse David Daniel i Miñe vorra er nu Lifum / þottiſt hann kenſte bera a Herjolfs Neſi / oc var ſkamt fra Lande / hvar hann let kaſta Akkeri / med þvi at ſyd var lid id a dag. Enn at Morgni dreif Haf-Is ſvo þeir hlutu at vyk ia fra Landeno. Þad ſem ek hafdi her um ſkrifat oc Colligerat / Offereradi ek i ſtærſtu undergefni hans Kongl: Majeſt: FRIDRICH III. (Halofleguſtu Minningar) oc vona ek þ finnaſt mune i ppa Kongl: Majeſt: Bibliothecı. Eñ þav Blød ſem ek ætlaþi epter at hallda / voro tekiñ i Hafino af Skotſkum Capþer. I fyrrgreindre Bok / var Delineatio Grønlandiæ Hra. GUdbrands Thorlaksſonar / oc øñur Incerti Autoris. Þridia / JOns Gudmundsſonar / ſem kallaþur var hiñ Lærdi. Fiorda / myn ſamanboriñ vid Hollendſk Siokort oc Antiqvitet vor / hvar af eñ nu hia mier er nockud Specimen / ſem ek ſkal i tie lata med tideñe (lofe Gud) oc ef merke ek at goder menn girnaſt muni.

Skriptum M. ÞORD ar Thorlaks ſonar um Grænland.

Herjolfsnes ſeckt af David. Daniel.

Delineation es Grønland ıæ af ymſum gordar.

Þ. Th. S.

Lyfed

Lited Registur uppa þa merkelegustu Luti er umgetur i þessare Grænlands Bok.

Hvorier um Nordurlønd og Eyar skrifat hafe Pag. 3.
Leidarleingd fra Islande til Grænlands Ibid.
Hvar/ oc hvornin Grænland ligge Pag. 4.
Rykis vidd Hakonar Kongs Hakonarsonar i Norege Pag. 4.
Hafis hvadan kome Ibidem.
Nockur Røk til þess/at a Grænlande hafe Bygd verit fyrr en þad bygdist af Islendskum Pag. 5.
Þrir Stor Jøklar a Grænlande. Ibidem
Hvitserkur meinast adgreini þad bygda oc obygda Grænland Ibid.
Grænland fyrst funded Anno 982. 8.
Grænlands Koster til Lands oc Vatns. Pag. 9.
Svardreipa furdulegur stirkleike Pag. 10.
Eyrekur Raude med fiølda Folks bygger fyrstur Grænland Año 986. 11.
Bæa fiølde a Grænlandi oc Bygdarlag Pag. 11. 12.
Vm fiøgra dægra Sigling/ Imsar meiningar. Ibidem
Ferd a midle Islands oc Grænlands a Isjaka Anno 987. Ibidem
Syslumadur eirn a Grænlande Pag. 14.
Þingstadur eirn Þar Ibidem
Grænlendsker undergefner oc Skattgylder Olafe K. Helga Año 1023. Ibid
Grænlendingar vidstadder Kōgs vigslu Magnusar Kōgs Hakonarsōar Ib.
Skattar oc Þegngylde Jatad Noregs Konge af Grænlendskum Ibid.
Christne Løgtekeñ a Grænlande/ Anno 1000. Pag. 15.
Tolf Kyrkiur enar hellsto i Austurbygd a Grænlande / Fiorar i Vesturbygd oc hvar hvor bygd hafe verit. Pag. 15. 16.
Biskups Stoll Stiftadur a Gørdum a Grænlande Anno 1124. 16.
Biskupatala a Grænlande Ibidem.
Andreas sidasti Biskup a Grænlande/oc Vice Biskup Skalholts Stiptis a Islande Pag: 17.
Ofañar Sagner um Klaustur ok Skurgoda Dyrkun a Grænlande Ibid.
Fialla uvietter a Grænlande 18.

Hrakning

Hrakningar Þorgils Orrabeins Fostra	Ibidem
Skinnbatur gordur i Grænlands Obygdum	19.
Vidureign Þorgrims Trolla oc Þorgeirs Havardssunar	20.
Jolaveitsla a Grænlande	21.
Þingsskipan a Grænlande	23.
Klokinde Þormodar Kolbrunar Skallds	Ibid.
Fall Olafs Kongs a Stiklastødum	26.
Virke Refs a Grænlande med miklum Hagleik gort	29.
Gersemar af Grænlande sendar Haralde Konge Sigurdarsyne	Ibidem.
Rad/ Langsære oc Vitska Haralds Kongs	30.
Viglysing Refs	31.
Grænlands Gersemar gefnar Sveini Konge Ulfssyne	Ibidm̄.
Rostunga Skinn brukud til Akkers streingea	32.
Refur deyr i Romsgarngu	Ibidm̄
Skip fundit med Daudum Mønnum Nordskum i Grænlands ubygdum	33.
Fundid Vinland/ Markland oc Helluland	34. 35.
Hudkeipar med Skrælingium a Vinlande	36
Skrælingiar hvilyker verit hafi	Ibidm̄
Vigflekar/ Skotvørir Grænlendskra	Ibidem
Þorvaldur daudur a Vinlande	Ibidem
Drepsott a Grænlande	37.
Kvikfenadur fluttur til Vinlands	Ibidem
Karpeyrer oc ukendt Mal Skrælingia	37. 38.
Fiflska Skrælingea	Ibidem
Af hvorium Rökum þessar Grænlands Sagner sco komnar	39. 40.

Þetta Amphybion er Almeñara i Grænlande eñ a Islande/ og höfdu Grænlendsker fordum heilstu höndlun sijna af Tönnum þess / og Hud sem þeir kolludu Svörd / Vide Grænlands Sögu pag. 10.

Nu i Gullbringu Syslu.

Rosmhvalur edur Rostungur/ Latinis Rosmarus er eiñ Skepna sem lifer bæde i Sio oc a þurru Lande eins og Selur / hefur hañ stundum nadst oc veidst her a Islandi oc er vid hañ kendt Rosmhvalanes/ sem er Sunnann a Islande i Kialarness Syslu.

